

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ – ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

**Η καταπολέμηση του δεξιού λαϊκισμού στον δημόσιο πολιτικό διάλογο της
Γερμανίας. Μετάφραση από τα Γερμανικά στα Ελληνικά και Σχολιασμός**

ΠΤΥΧΙΑΚΉ ΕΡΓΑΣΙΑ
της
Φωτεινής Αποστολακάκη
(Ξ2016067)

ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ- Α΄ ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΒΡΑΙΛΑ – Β΄ ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ
Κέρκυρα,
Ιανουάριος 2021

Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή.

ΤΙΤΛΟΣ: Η καταπολέμηση του δεξιού λαϊκισμού στον δημόσιο πολιτικό διάλογο της Γερμανίας. Μετάφραση από τα Γερμανικά στα Ελληνικά και Σχολιασμός

Περιεχόμενα

1.ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
2. ΚΥΡΙΟ ΣΩΜΑ	6
2.1. ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΟΣ.....	6
2.2. ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ.....	19
3. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	31
3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	31
3.2. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ	32
3.3. ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	32
3.4. ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ.....	33
3.5. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΛΟΓΩΝ.....	34
3.6. ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΗΓΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΥ.....	35
3.7. ΠΑΚΕΤΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ	36
3.8. ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ	36
3.9. ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	37
3.9.1. ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΙ.....	37
3.9.2. ΟΡΟΛΟΓΙΑ	37
3.9.3. ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	38
3.9.4. ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ/ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ	38
3.9.5. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ.....	39
3.10. ΡΗΤΟΡΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ.....	39
3.10.1 ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΟΓΟΣ	39
3.10.2. ΡΗΤΟΡΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	40
3.10.3. ΜΕΤΑΦΟΡΑ	40
3.10.4. ΑΣΥΝΔΕΤΟ ΣΧΗΜΑ	41
4. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	42
5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	43
I. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	43
II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	44
III. ΛΕΞΙΚΑ	44
6. ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ	44
I. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ	44
II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ	45

1.Πρόλογος

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε από την Φωτεινή Αποστολακάκη, προπτυχιακή φοιτήτρια του τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021. Μέλη της Επιτροπής Εποπτείας συνετέλεσαν ως πρώτος επιβλέπων ο καθηγητής Γεώργιος Κεντρωτής και ως δεύτερη επιβλέπουσα η Δόκτωρ Σταυρούλα Παρασκευή Βράιλα. Η συγκεκριμένη εργασία έχει ως θέμα της την καταπολέμηση του δεξιού λαϊκισμού στον δημόσιο πολιτικό διάλογο της Γερμανίας που περιλαμβάνει μετάφραση από τα Γερμανικά στα Ελληνικά και τον σχολιασμό. Ως στόχο, έχει την ανάδειξη του πολιτικού κλίματος στη σύγχρονη Γερμανία όσον αφορά το θέμα του λαϊκισμού και βάσει αυτού να απαντήσει σε μεταφραστικά ερωτήματα σχετικά με τον πολιτικό λόγο και τις ιδιαιτερότητές του. Θα πρέπει, λοιπόν, ο μεταφραστής να λύσει λειτουργικά θέματα και προβλήματα που εμφανίζονται στον πολιτικό λόγο.

2. Κύριο Σώμα

2.1. Παράθεση Μεταφράσματος

Μετάφρασμα

Ομιλία του κυρίου Armin Laschet (CDU)

Armin Laschet (CDU): Κυρία Πρόεδρε! Όλοι αισθανόμαστε ότι ζούμε σε καιρούς έντασης, ενθουσιασμού και έντονων συναισθημάτων. Εμείς, ως βουλευτές, σπάνια καλούμαστε να δώσουμε απαντήσεις, να τις υλοποιήσουμε, να διαφοροποιηθούμε, να καταστήσουμε σαφές τι πρέπει να μελετηθεί προσεκτικά και πως ταυτόχρονα να διαμορφώσουμε μία πορεία δράσης.

Όλοι το εντοπίζουμε αυτό στις επιστολές από τους πολίτες που φτάνουν σε εμάς – όπως ακριβώς το εντοπίζουν και τα Μέσα Ενημέρωσης στις επιστολές των αναγνωστών. Υπάρχουν ανησυχητικές επιστολές, εν μέρει από τα μέλη μας, που μας γράφουν επισήμως αναφέροντας και τον αριθμό μέλους: «Αυτό και αυτό με ανησυχεί.» Υπάρχουν επιθετικές επιστολές και μερικές μάλιστα περιλαμβάνουν και προσωπικές προσβολές. Τέτοιες λαμβάνουμε τώρα περισσότερο από ποτέ.

Το ερώτημα, λοιπόν, για τη Δημοκρατία, για εμάς τους βουλευτές και για τα μέσα ενημέρωσης είναι: πώς αντιμετωπίζουμε μια τέτοια κατάσταση; Και πώς αντιμετωπίζουμε αυτούς που θέλουν να την εκμεταλλευτούν για τις δικές τους πολιτικές σκοπιμότητες; Επομένως, σε μια τέτοια εποχή, που δεν έχει καμία σχέση με τις άλλες, δεν πρέπει να δείχνουμε λάθος ενδείξεις, να αντιδρούμε λανθασμένα και να ενθαρρύνουμε εκείνους που είναι ουσιαστικά άγνωστοι στη χώρα.

(Michele Marsching [PIRATEN]: Πολύ σωστά!)

Ξέρω καλά ότι οι πολίτες δεν γνωρίζουν ούτε έναν πολιτικό AfD στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία. Ωστόσο, χρησιμοποιούνται ως μέσο διαμαρτυρίας, όταν η πολιτική στέλνει λάθος μηνύματα. Γι' αυτό η παραμονή της Πρωτοχρονιάς¹ ήταν τόσο καταστροφική. Άλλαξε το κλίμα σε όλη τη Γερμανία, επειδή υπήρχε εγχώρια αποτυχία. Μόνο μία σχετική επιτροπή έρευνας μπορεί να διευκρινίσει κάτι τέτοιο.

Ωστόσο, η κατάσταση αυτή δεν τελειώνει την παραμονή της Πρωτοχρονιάς. Ακολούθησαν η παραπληροφόρηση, οι ωραιοποιημένες συζητήσεις, η απουσία ημερήσιας ενημέρωσης του

¹ ΣτΜ: Την παραμονή πρωτοχρονιάς (31/12/2015) έλαβαν χώρα, στην Κολωνία, πάνω από 1000 σεξουαλικές επιθέσεις κατά γυναικών από άνδρες, αλλοδαπής καταγωγής.

κοινού και μετά ήρθε η εξαφάνιση όλων από το προσκήνιο. Επομένως: Σε μια τέτοια στιγμή δεν πρέπει να κρυβόμαστε, αλλά πρέπει να στεκόμαστε δυνατοί, να είμαστε διαφανείς και ανοιχτοί.

(Χειροκροτήματα από το CDU και το FDP)

Σαν να μην ήταν αρκετό αυτό: Στον νότιο γείτονά μας, την Ρηνανία-Παλατινάτο, είχαν μια κοινή συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου αυτήν την εβδομάδα. Χωρίς προεκλογική καμπάνια τα δύο συμβούλια συναντήθηκαν, τη στιγμή που ένα κανάλι ανέπτυξε τη δική του θεωρία για το πως πρέπει να διεξαχθεί μία πολιτική συζήτηση σε αυτήν τη δύσκολη κατάσταση. Και τότε η πρωθυπουργός παρενέβη και είπε: Όχι, όχι, η ιδέα δεν μου ταιριάζει. - Και το κανάλι άλλαξε τη θεωρία αυτή. Δεν παρατηρείτε ότι κινήθηκαν και πάλι προς όφελος τους; Επειδή έτσι ακριβώς φαίνεται.

(Χειροκροτήματα από το CDU - περιστασιακά χειροκροτήματα από το FDP)

Η πολιτική παρεμβαίνει ξαφνικά σε αυτό το μέσο δημοσίου δικαίου και το σύνολο των αναφορών αλλάζει.

Όταν είχε ηρεμήσει λίγες μέρες, η πρωθυπουργός μας πηγαίνει εκεί, εξαρτάται από την κυρία Dreyer², λέει, να μην πηγαίνει σε τηλεοπτικά προγράμματα με το AfD και εντείνει αυτήν την εντύπωση. Το διόρθωσε χθες και λέει: Ναι, ίσως να πάω σε ένα ντιμπέιτ. .

Δεν μπορεί κάποιος απλώς να πει: «ας αποφασίσουν πρώτα τα κανάλια ποιον θα καλέσουν και στη συνέχεια θα παρουσιαστώ στη συζήτηση»; Ζητάω τόσα πολλά από μία πρωθυπουργό;

(Χειροκροτήματα από το CDU και το FDP)

Το AfD με τα θέματά του είναι ενάντια με ό, τι μας ενώνει στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία: ενάντια στην ευρωπαϊκή ιδέα, ενάντια στη συνοχή της κοινωνίας. Θα πρέπει να δείχνουμε στους ανθρώπους όσο το δυνατόν πιο συχνά τους αληθινούς ανθρώπους. Εγώ πιστεύω ότι κάθε εμφάνιση του Höcke³ στη γερμανική τηλεόραση αποδυναμώνει το AfD καθώς οι άνθρωποι σοκάρονται από το πως ακριβώς σκέφτεται ο άνθρωπος αυτός.

(Χειροκροτήματα από το CDU - Michele Marsching [PIRATEN]: Ακριβώς! Υπέροχο παράδειγμα!)

² ΣτΜ. Πρωθυπουργός της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας από το 2013 έως 2016.

³ ΣτΜ. Γερμανός πολιτικός και μέλος του ακροδεξιού κόμματος AfD.

Όλοι όσοι τον ακούνε λένε: Ω Θεέ μου, δεν συμφωνώ με τα άλλα κόμματα, αλλά δεν θέλω και σε καμία περίπτωση να αναλάβουν ευθύνη αυτοί οι άνθρωποι.

(Hans-Willi Körfges [SPD]: Η εμφάνιση με τον Günther Jauch!)

- Ναι, και η εμφάνιση με τον Jauch. Όταν κάποιος προβάλλει τη γερμανική σημαία και λέει παράλογα πράγματα, τότε πρέπει να έχουμε εμπιστοσύνη στους πολίτες, ειδικά στους πολίτες της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας,

(Michele Marsching [PIRATEN]: Είναι πιο έξυπνοι από τους άλλους!)

ότι γνωρίζουν: Αυτήν την ταραχή ενός κυρίου Höcke δεν τη θέλουμε. Για το λόγο αυτό πρέπει να τον θέσουμε μπροστά στο κοινό. Πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να το κάνουμε. Πρέπει ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός να δείξει στις σελίδες του Facebook τι διακυβεύεται από αυτούς τους πολιτικούς.

Αλλά αν λέτε πάντα «όχι, δεν τους μιλάμε, δεν θα μπορούμε σε αυτή τη συζήτηση», τότε θα χάσει η Δημοκρατία, θα χάσει η ενότητα. Ιδίως σε μία τέτοια περίπτωση, θα πρέπει μία πρωθυπουργός να το κάνει.

(Χειροκροτήματα από το CDU)

Δεν θέλω να συζητήσω πολλά πράγματα για τα γεγονότα στο Έσσεν⁴ τώρα. Αυτή η συζήτηση έγινε. Και πήρατε ξεκάθαρη θέση ως προς αυτό. Το ενδιαφέρον είναι ότι αυτοί που τα προκάλεσαν έθεσαν το ερώτημα σε μια συνέντευξη στο "Kölner Stadt-Anzeiger": «γιατί δεν μιλάνε μαζί μας; Γιατί δεν ενημερώνονται - αναφερόμενοι στην ηγεσία του SPD - γιατί δεν μας ακούν;».

Για αυτόν τον λόγο όταν εκφράζονται για κάτι κρίσιμο θα πρέπει κανείς να πάει εκεί, να μιλήσει, να παρουσιάσει επιχειρήματα και όχι απλώς να μη συμμετέχει. Αυτή είναι η κριτική μας για το πώς αντιμετωπίζουμε τους δεξιούς λαϊκιστές εδώ στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία.

(Χειροκροτήματα από το CDU)

Εξ ου και η επείγουσα έκκλησή μας: Εμείς οι Δημοκρατικοί έχουμε καλά επιχειρήματα. Εδώ στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία το SPD και το CDU ηγήθηκαν της ευρωπαϊκής εκλογικής εκστρατείας με αποφασιστικά φιλοευρωπαϊκό τρόπο - όχι σε κάθε τοπική οργάνωση του CDU,

⁴ ΣτΜ. Το AfD σημείωσε για πρώτη φορά 10% στις δημοσκοπήσεις. Η πρωθυπουργός Malu Dreyer αρνήθηκε να συμμετέχει στο ντιμπέιτ με το AfD πράγμα που προκάλεσε αντιδράσεις.

ούτε καν στο αδελφό μας κόμμα· εκείνοι είχαν μια άλλη εκλογική εκστρατεία στις ευρωεκλογές.

(Michele Marsching [ΠΕΙΡΑΤΕΣ]: Είναι μάλλον ετεροθαλής.

Εδώ διεξήγαμε τον αγώνα αυτόν με το σαφές μήνυμα ότι υποστηρίζουμε την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση - ακόμη και εσείς, κύριε Körfges. Είμαστε όλοι δεσμευμένοι στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

(Hans-Willi Körfges [SPD]: Ναι, αυτό πες το στον Seehofer, όχι σε μένα!)

– Το ίδιο κάνει. Δεν το κάναμε για αυτό . Το κάναμε έτσι, ώστε το AfD να έχει το χαμηλότερο ποσοστό σε όλη τη Γερμανία.

(Χειροκροτήματα από το CDU - επιφωνήματα από το SPD)

Έτσι έγιναν τα πράγματα και αυτό είναι στην πραγματικότητα ένας λόγος για χαρά και όχι για επευφημίες.

Το AfD σημείωσε όλες μεγαλύτερα ποσοστά σε όλα τα άλλα κρατίδια της Γερμανίας από ότι στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, επειδή το CDU και το SPD τότε στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων.

Πρόεδρος Carina Gödecke: Ο χρόνος ομιλίας.

Armin Laschet (CDU): Για αυτόν τον λόγο πρέπει, σε αυτήν την κρίση, η οποία, για τη συνείδηση των ανθρώπων είναι ακόμη μεγαλύτερη από την κρίση του ευρώ, να αναλάβουμε τον αγώνα, να επιχειρηματολογήσουμε και να θέσουμε τις απόψεις μας. Τότε υπηρετήσαμε τη χώρα μας και όχι με το να σκύψουμε το κεφάλι, να σιωπήσουμε, να κρυφτούμε. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από το CDU και το FDP)

Ομιλία του κυρίου Norbert Römer (SPD)

Norbert Römer (SPD): Κυρία Πρόεδρε! Αγαπητές κυρίες και κύριοι, Αγαπητοί συνάδελφοι! Αγαπητέ συνάδελφε Laschet, μόλις έγινε πολύ σαφές: δεν αρκεί πλέον ένα προειδοποιητικό σινιάλο. Πρέπει να διασχίσει το δάσος μια ολόκληρη μπάντα πνευστών για να υπάρξει αποτέλεσμα.

(Επιφωνήματα)

Οφείλω να συμπληρώσω δε ότι είναι άμεσα αναγκαίο να υπάρξει μία δράση, καθώς το χάος μάζεται στα κόμματα της Ένωσης.

(Χειροκροτήματα από το SPD - γέλιο από το CDU)

Τα μέλη του Κοινοβουλίου γράφουν επιστολές, το CSU κατηγορεί την Καγκελάριο της για παραβίαση του Συντάγματος, η Julia Klöckner⁵ παρουσιάζει ένα σχέδιο κατά της Merkel, αποκαλώντας το «Σχέδιο A2⁶». Οι καλλιτέχνες καμπαρέ θα την ευχαριστούν για πάντα γι' αυτό.

(Armin Laschet [CDU]: Καλύτερο από πομπή φανού²!)

Η Klöckner ανεβαίνει στην πλάτης της Angela Merkel, χαμογελά και ισχυρίζεται ότι θέλει μόνο να στηρίξει την Καγκελάριο. Υπάρχει, επομένως, ένα είδος κυνισμού στο χάος αυτό. Ναι, κυρίες και κύριοι, η Ένωση καταρρέει μπροστά στα μάτια μας.

(Γέλια και αντιδράσεις από το CDU)

Η Ένωση χάνει κάθε μέρα σταδιακά την ικανότητά της να κυβερνά.

Και τι θέλει να συζητήσει, κυρίες και κύριοι, το NRW-CDU σήμερα; - Τη σημασία των talk shows για τον δεξιό λαϊκισμό. Το παρατήρησα νωρίτερα στην ομιλία σας, κύριε Laschet: Το AfD σας τρομάζει, αλλά σας συναρπάζει κιόλας. Θέλετε να πολεμήσετε το AfD και ταυτόχρονα να το χρησιμοποιήσετε εναντίον του SPD. Είναι ένα παιχνίδι με τη φωτιά και είναι ανεύθυνο, γιατί δεν μπορείτε να το ελέγξετε καθόλου. Παρεμπιπτόντως, όλες οι εκκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης και της πρότερης έκκλησης προς την ενότητα των Δημοκρατών, όσο σωστές κι αν είναι, καταλήγουν τελικά να φαίνονται πολύ γρήγορα φθηνές.

Κατηγορούν την Πρωθυπουργό ότι δεν θέλει να συμμετάσχει σε ένα talk show με τους δεξιούς λαϊκιστές. Κύριε Laschet, είπατε στο WDR 5: Θεωρώ δύσκολο το να μπορώ να εκφράζομαι εναντίον ενός δημοκρατικού κόμματος, με το οποίο δεν μιλώ. – Με το να ισχυρίζεστε ότι το AfD είναι δημοκρατικό κόμμα υποτιμάτε την κατάσταση.

(Ζωηρά χειροκροτήματα από το SPD και τους GRÜNEN - περιστασιακά χειροκροτήματα από τους PIRATEN)

⁵ ΣτΜ: Η Julia Klöckner είναι Γερμανίδα πολιτικός του CDU και από το 2012 ανήκει στα ηγετικά στελέχη του κόμματος. Η κ. Klöckner υπήρξε επίσης Ομοσπονδιακή Υπουργός Τροφίμων και Γεωργίας της Γερμανίας με Καγκελάριο την κ. Merkel.

⁶ ΣτΜ: Περιλαμβάνει αυστηρότερους ελέγχους στα σύνορα προκειμένου να αναχαιτιστεί ο αριθμός των προσφύγων που εισέρχονται στη Γερμανία, συμπεριλαμβανομένων των ημερήσιων ποσοστώσεων του αριθμού των ατόμων που επιτρέπονται, καθώς και των συνοριακών κέντρων που έχουν σχεδιαστεί για να ελέγχουν τους εισερχόμενους μετανάστες.

Ο Björn Höcke, επικεφαλής της ομάδας του AfD στη Θουριγγία, ορκίζεται στη χλιετή Γερμανία και απαιτεί μια οικολογικά βιώσιμη πληθυσμιακή πολιτική . Αυτή είναι η γλώσσα και ο τρόπος σκέψης των Ναζί, κύριε Laschet.

(Χειροκροτήματα από το SPD, τους GRÜNEN και τους PIRATEN)

Ο Frank Scherrie του AfD στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία θέλει τη σύσταση πολιτοφυλακής, απαιτεί αυτοδικία, φαντασιώνεται δολοφονίες. Εάν αρχίσουν σε λίγο να πνίγονται οι μετανάστες στον Ρήνο, δεν θα πρέπει να εκπλαγείτε, είπε το μέλος του AfD από το Εννεπετάλ. Και εδώ πρέπει να προστεθεί ο Marcus Pretzell, επικεφαλής του AfD στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, ο οποίος θέλει να πυροβολεί, να τραυματίζει ή και να σκοτώνει τελικά η ομοσπονδιακή αστυνομία πρόσφυγες ως προειδοποίηση. Όχι, το AfD δεν είναι ένα κανονικό δημοκρατικό κόμμα. Το AfD είναι ένα ακροδεξιό, ρατσιστικό και εθνικιστικό κόμμα - τίποτα άλλο, κυρίες και κύριοι!

(Επίμονα χειροκροτήματα από το SPD, τους GRÜNEN και τους PIRATEN - περιστασιακά χειροκροτήματα από το CDU και το FDP - χειροκροτήματα από τον Υπουργό Johannes Remmel)

"Δεν θέλω να κάτσω σε Talkshows μαζί τους." - Ποιος το είπε αυτό; Αυτός ήταν ο Volker Kauder, πρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας CDU / CSU. Παραβιάζει και ο Kauder το καθήκον κυβερνητικών κομμάτων να αντιταχθούν στην AfD; -Έτσι το αποκαλείτε στην αίτησή σας. Θα εμφανιστούν ο Seehofer⁷ ή ο Schäuble σε ένα talk show με τους ακροδεξιούς του AfD , Laschet;

(Armin Laschet [CDU]: Πρόκειται για εκλογικά προγράμματα!)

Θα πρέπει πρώτα να αποφηνίσετε τη δική σας στάση απέναντι σε αυτό το ερώτημα πριν εκφράσετε οποιοσδήποτε επιφυλάξεις για εμάς, κυρίες και κύριοι.

(Χειροκροτήματα από το SPD και τους GRÜNEN)

Ο κύριος Kauder λέει: Δεν μιλάω στο AfD, πόσο μάλλον σε εκπομπές. Ο Laschet, από την άλλη πλευρά, θέλει οπωσδήποτε να μιλήσει στο AfD. Στην πραγματικότητα, κύριε Laschet, θέλετε απλώς να συμμετέχετε σε talk shows,

(Χειροκροτήματα από το SPD και τους GRÜNEN)

⁷ ΣτΜ: Ο κ. Horst Seehofer ήταν ο πρόεδρος του CSU από το 2008 έως το 2019.

δεν έχει σημασία με ποιον και για ποιο θέμα θα μιλάτε. Το λέω ξεκάθαρα: όλοι γνωρίζουμε ότι τρέχετε πίσω από τα μικρόφωνα, όπως τα κουνέλια πίσω από τα καρότα, κύριε Laschet.

(Klaus Kaiser [CDU]: Εξωφρενικό!)

Έτσι είναι!

(Χειροκροτήματα από το SPD και τους GRÜNEN)

Δυστυχώς, μιλάτε για πάρα πολλά θέματα, από τα οποία καταλαβαίνετε ελάχιστα. Έτσι, πέφτετε σε ατοπήματα. Αλλά η εφημερίδα Bild θα σας χαϊδέψει και πάλι τα αυτιά την επόμενη μέρα. Έτσι έγινε και μετά την τελευταία σας εμφάνιση στην Anne Will⁸, όταν επαινέσατε τον Πούτιν για τη συμμετοχή του στον πόλεμο της Συρίας.

(Armin Laschet [CDU]: Αυτή είναι η πολιτική του Steinmeier!)

Ίσως θα έπρεπε, κύριε Laschet, σε ό,τι αφορά θέματα που δεν γνωρίζετε, να ακολουθείτε τη συμβουλή που έδωσε η Julia Klöckner στους κομματικούς της φίλους στην Προεδρία του CDU. Ξέρετε ποια συμβουλή εννοώ; - Ναι, ακριβώς εκείνη.

(Επιφωνήματα από τον Armin Laschet [CDU])

Ας επιστρέψουμε στο AfD, κύριε Laschet. Η πικρή αλήθεια είναι ότι το κόμμα σας, η δική σας φατρία, έχουν από καιρό μολυνθεί με τον δεξιό λαϊκιστικό ιό του AfD.

(Josef Hovenjürgen [CDU]: Ανήκουστο! - Lutz Lienenkämper [CDU]: Αναίδεια, τι θράσος! – Ενστάσεις από το CDU)

Ήταν ο συνάδελφός σας, ο κύριος Kruse, που ισχυρίστηκε από αυτό το γραφείο τον περασμένο Μάρτιο ότι το Ισλάμ.

(Συνεχής αντίθεση από το CDU)

Θα το πω ξανά. Ήταν ο συνάδελφος Kruse⁹ - μπορείτε να διαβάσετε γι' αυτό -,...

(Διαμαρτυρίες από το CDU: φθηνή ανακοίνωση! Απίστευτη συμπεριφορά! - Οι περισσότεροι βουλευτές του CDU φεύγουν από την αίθουσα.)

Κυρία Πρόεδρε, πρέπει να παρατείνω λίγο τον χρόνο της ομιλίας μου.

⁸ ΣτΜ: Η κ. Anne Will είναι Γερμανίδα δημοσιογράφος και τηλεοπτική παρουσιάστρια ενός δημοφιλούς πολιτικού Talk Show στο κρατικό κανάλι της Γερμανίας (ARD).

⁹ ΣτΜ: Ο κ. Theo Kruse είναι Γερμανός πολιτικός και μέλος του CDU. Υπήρξε βουλευτής του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας από το 1995 έως το 2017.

(Έντονες αποδοκimasίες από το CDU: Απίστευτο! - Αποδοκimasτικές διαμαρτυρίες από το CDU)

- Όταν σταματήσετε το βουητό, θα σας πω ξανά - μπορείτε να το διαβάσετε στο πρωτόκολλο της τοπικής βουλής - ότι ήταν ο συνάδελφός σας Theo Kruse,

(Armin Laschet [CDU]: Δεν είναι συνάδελφος!)

ο οποίος, από αυτό το γραφείο τον περασμένο Μάρτιο, ισχυρίστηκε ότι το Ισλάμ είναι ασυμβίβαστο με τη φιλελεύθερη βασική διάταξη του Συντάγματός μας. Ότι είναι ασυμβίβαστο με τη φιλελεύθερη βασική διάταξη του Συντάγματός μας

(Lutz Lienenkämper [CDU]: Γνωρίζετε πολύ καλά ότι αυτό είναι λάθος!)

κυρίες και κύριοι - το λέω απολύτως ξεκάθαρα - καθαρή ιδεολογία AfD!

(Χειροκροτήματα από το SPD - Armin Laschet [CDU]: Διοργανώνουν πομπή του φανού εναντίον προσφύγων! Πόσο άσχημα νιώθετε;)

Πρόεδρος Carina Gödecke: Ο χρόνος ομιλίας.

Norbert Römer (SPD): Και τώρα έρχομαι απέναντί σας επίσης με αυτό: το μέλος της κοινοβουλευτικής σας ομάδας, ο Werner Lohn, σε σχόλιο του για την παραμονή της Πρωτοχρονιάς στην Κολωνία είπε: «Ενώ οι πολιτικοί και αστυνομικοί ηγέτες βρίσκονταν σε διακοπές, ο λαός της Κολωνίας στάλθηκε σε έναν πόλεμο που ήταν αδύνατον να κερδίσει.".

(Χειροκροτήματα από το SPD - επιφωνήματα από το CDU)

- Αυτή είναι η γλώσσα των δεξιών θεωρητικών συνωμοσίας και των προφητών της καταστροφής!

(Χειροκροτήματα από το SPD)

Κυρίες και κύριοι,

Πρόεδρος Carina Gödecke: Κύριε Römer, ο χρόνος ομιλίας έχει ξεπεραστεί σημαντικά.

Norbert Römer (SPD): Κύριε Laschet, επειδή είστε ένας αδύναμος ηγέτης του κόμματος,

(Έντονη αντίδραση από το CDU - Lutz Lienenkämper [CDU]: Εσείς είστε ένας αδύναμος ηγέτης της ομάδας!)

δεν υπάρχει λόγος...

Πρόεδρος Carina Gödecke: Συνάδελφε Römer, ο χρόνος ομιλίας.

Norbert Römer (SPD):... να ζορίζεστε εδώ μπροστά σε αυτό το Ανώτατο Σώμα, όπως κάνατε νωρίτερα.

(Επιφωνήματα από το CDU: Ω!)

Αξιότιμα Μέλη του Κοινοβουλίου,

Πρόεδρος Carina Gödecke: Συνάδελφε Römer, ο χρόνος ομιλίας.

Norbert Römer (SPD): Κυρίες και κύριοι, πρέπει να το ακούσετε τώρα.

(Ζωντανές κλήσεις από το CDU)

Μια τελευταία παρατήρηση: Το SPD πολεμά τους αντιδραστικούς, φασίστες και ολοκληρωτικούς για περισσότερα από 150 χρόνια!

Πρόεδρος Carina Gödecke: Συνάδελφε Römer, ο χρόνος ομιλίας.

Norbert Römer (SPD): Και γνωρίζουμε, κυρίες και κύριοι, τι σημαίνει αυτός ο αγώνας και τι απαιτεί!

(Lutz Lienenkämper [CDU]: Απλά σταματήστε! Αρκετά!)

Δεν χρειαζόμαστε συμβουλές για αυτό - τουλάχιστον, κυρίες και κύριοι, από Γερμανούς συντηρητικούς. Κυρίως από Γερμανούς συντηρητικούς!

(Διαρκή χειροκροτήματα από το SPD - Lutz Lienenkämper [CDU]: Τι αναίδεια! – Περαιτέρω διαμαρτυρίες από το CDU - Βουλευτές από την κοινοβουλευτική ομάδα του CDU που είχαν φύγει από την αίθουσα παίρνουν ξανά τις θέσεις τους.)

Ομιλία του Christian Lindner

Christan Lindner (FDP): Κυρία Πρόεδρε! Αγαπητοί συνάδελφοι! Κύριε Römer, η ομιλία που δώσατε εδώ δεν ήταν αντάξια αυτής της Βουλής ή του εαυτού σας.

(Δυνατά χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Το λέω πολύ ξεκάθαρα και παρ' όλες τις έντονες πολιτικές αντιπαραθέσεις που έχουμε μέσα στο Κοινοβούλιο του Ντίσελντορφ και στις οποίες εργαζόμαστε εντατικά¹⁰: Εάν κατηγορείτε

¹⁰ ΣτΜ: Αντιπαραθέσεις λόγω του Μεγάλου Συνασπισμού (Große Koalition), δηλαδή τον σχηματισμό συγκυβέρνησης ανάμεσα στο CDU, το CSU και το SPD.

τους συναδέλφους του CDU για δεξιό λαϊκισμό, τότε υποτιμάτε τους πραγματικούς εχθρούς της κοινωνίας μας.

(Χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Σας καλώ, λοιπόν, να αποσύρετε αυτό το σχόλιο σήμερα και να ζητήσετε συγγνώμη από το CDU.

(Χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Και το εννοώ πραγματικά συναδελφικά. Εάν δεν το κάνετε, πώς μπορεί να συνεχιστεί αυτή η συζήτηση; Θέλουμε, λοιπόν, εδώ να συζητήσουμε για τις δηλώσεις του Sigmar Gabriel, ο οποίος είπε στην εφημερίδα "Stern": "Υπάρχει το δικαίωμα να είναι κάποιος Γερμανός εθνικιστής"; Πρέπει να το συζητήσουμε εν συντομία και να το ερμηνεύσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε να λέμε: Άραγε, εκφράζει αυτό την αντίληψη του δεξιού λαϊκισμού; Θέλουμε να ασχολούμαστε μονίμως με τις τρεις τοπικές ενώσεις του SPD που θέλουν να βγαίνουν στους δρόμους με συνθήματα της Pegida¹¹;

(Δυνατά χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Θέλουμε πράγματι να το κάνουμε αυτό; Ως εδώ! Αυτό το επίπεδο βλάπτει εμάς και τη δημοκρατική μας συνύπαρξη.

Βλέπουμε ότι οι δεξιοί και οι αριστεροί λαϊκιστές αναπτύσσονται ολοένα και περισσότερο σε όλη την Ευρώπη. Φυσικά, η Ευρώπη αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις, αλλά αυτό είναι σαφές: η κρίση του Ευρώ, η προσφυγική κρίση και οι ευρωπαϊκές δομές που δεν είναι ικανές να επιλύσουν πολλά προβλήματα. Αυτό όμως δεν με ανησυχεί τόσο πολύ, διότι αναμφίβολα, η Ευρώπη θα αντιμετωπίσει την κρίση του Ευρώ, την κρίση των προσφύγων και τα διαρθρωτικά της προβλήματα. Το πρόβλημα είναι οι δεξιοί λαϊκιστές. Εάν ένα πράγμα μπορεί να κλονίσει τα θεμέλια της ευρωπαϊκής ενότητας, το να δημιουργηθεί ξανά μια εθνική πολιτική αποκλεισμού! Και πρέπει να πολεμήσουμε όλοι μαζί!

(Χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Και εντός της Γερμανίας, πρέπει να αμυνθούμε ενάντια σε αυτό. Στη Γαλλία, η Le Pen απομακρύνθηκε από την ακροδεξιά προκειμένου να έρθει πιο κοντά στους πολίτες. Στη Γερμανία, το AfD απομακρύνθηκε από τους πολίτες για να γίνει ακόμη πιο ακροδεξιό.

¹¹ ΣτΜ: Οι Πατριώτες Ευρωπαίοι ενάντια στην Ισλαμοποίηση της Δύσης (Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes), συντομογραφία PEGIDA ή Pegida, είναι γερμανικό εθνικιστικό, ισλαμοφοβικό και ακροδεξιό πολιτικό κίνημα. Ιδρύθηκε στη Δρέσδη τον Οκτώβριο του 2014.

Το AfD μιλάει, όπως αναφέρθηκε – κύριε Römer, εσείς το παραθέσατε – για ρητή εντολή πυρός στα γερμανικά σύνορα.

Χρησιμοποιείτε τον όρο «λαϊκή κοινότητα» σαν να ήταν μια πολιτιστική, θρησκευτική ή εθνοτική ταυτότητα που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την πολιτική όπως 150 χρόνια πριν. Αυτοί είναι αυταρχικοί όροι. Μπορείτε να το καταλάβετε από το γεγονός ότι βγάζουν περισσότερο νόημα για τον Πούτιν παρά για τον Ομπάμα.

Αυτό είναι ένα κόμμα που ανέχεται ξανά ομιλητές με φυλετικές θεωρίες. Ο Gauland¹² αναφέρει ότι η σημερινή προσφυγική κρίση είναι ένα "δώρο" για το κόμμα του. Εάν υπάρχει ένα άγραφο κεφάλαιο του Συντάγματος που περιέχει ένα ιστορικό μάθημα από το 1945, τότε είναι το εξής: Ένα κόμμα το οποίο συλλογίζεται και πάλι λαϊκιστικά, εφαρμόζει πολιτική φυλετικών διακρίσεων, δεν επιλύει τις κρίσεις, αντιθέτως τις επιζητεί, δεν θα πρέπει ποτέ ξανά να αποκτήσει πολιτική υπόσταση στη Γερμανία.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πολιτικές ομάδες)

Πρέπει, ωστόσο, να κάνετε μία διάκριση μεταξύ του σκληρού πυρήνα των ψηφοφόρων, που έχουν ακροδεξιές ιδέες και ένα μεγαλύτερο ποσοστό των πολιτών, που είναι επί του παρόντος αναστατωμένοι από την πολιτική κατάσταση και βλέπουν μόνο μια βαλβίδα διαμαρτυρίας στο AfD. Κύριε Römer, το εννοώ καλοπροαίρετα: Τα μέλη των τοπικών σας οργανώσεων SPD στο Essen δεν είναι δεξιοί λαϊκιστές, αλλά ανησυχούν πολύ, ότι η πολιτική δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα.

Ο αντιπρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας αναφέρει ότι η προσφυγική πολιτική της συγκυβέρνησης είναι χαοτική. Μέχρι τώρα, σχεδόν ποτέ δεν είχε ένας συνάδελφος τόσο πολύ δίκιο.

Η Julia Klöckner παρουσιάζει ένα σχέδιο A2. Θα θέλαμε όμως πρώτα να μάθουμε ποιο είναι το σχέδιο A1 της κας Merkel. Το CDU, CSU και SPD δεν έχουν έρθει στο Λόττε εδώ και μήνες. Το πακέτο ασύλου εξακολουθεί να μην εγκρίνεται από την Ομοσπονδιακή Βουλή¹³.

¹² ΣτΜ: Πρόεδρος και συνιδρυτής του κόμματος AfD.

¹³ ΣτΜ: Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο νέο νομοθετικό πακέτο περί ασύλου προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ειδικά κέντρα υποδοχής και ταχείες διαδικασίες για ομάδες προσφύγων που διαθέτουν ελάχιστες προοπτικές παραμονής στη Γερμανία. Επίσης, σύμφωνα με τα όσα προβλέπει το νέο νομοθετικό πλαίσιο, θα περιοριστεί ακόμη περισσότερο το δικαίωμα της οικογενειακής επανένωσης. Μη αναγνωρισμένοι πρόσφυγες δεν θα μπορούν στο μέλλον να φέρουν την οικογένειά τους μαζί στη Γερμανία. Τη δυνατότητα αυτή θα έχουν όμως πρόσφυγες, οι συγγενείς των οποίων τους βρίσκονται ήδη σε προσφυγικούς καταυλισμούς στην Τουρκία, την Ιορδανία και τον Λίβανο, όπως και ασυνόδευτοι ανήλικοι.

Και τότε βιώνουμε, δημοσίως, μόνο κατηγορίες και αποκλεισμούς. Οι δεξιοί λαϊκιστές αποκτούν δύναμη μέσα από τις κατηγορίες και τον αποκλεισμό. Αποδυναμώνονται δε όταν τα προβλήματα λύνονται. Σας ζητώ λοιπόν να αναθεωρήσετε.

(Χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι ξεκάθαρο: θέτουμε ξανά σε ισχύ τον νόμο για τη μετανάστευση, τις ευρωπαϊκές λύσεις και, εάν είναι απαραίτητο, τον ατελή ευρωπαϊκό νόμο, δηλαδή το Δουβλίνο III¹⁴. Η κατάσταση υπό την οποία συντάχθηκε το Δουβλίνο III δεν ήταν τόσο χαοτική όσο είναι σήμερα. Θα πρέπει πρώτα να μιλήσουμε για αυτά τα θέματα και μετά να δράσουμε.

Αυτό που συμβαίνει αυτή τη στιγμή έχει τρελάνει τους πολίτες. Βλέπει τα καθημερινά προβλήματα, τα οποία, όμως, δεν ακούει να αναφέρονται από την πρωθυπουργό Malu Dreyer. Θέλουν μια επίλυση του προβλήματος από την Πολιτική, και μόνον έτσι, θα μπορέσει η Πολιτική να απομακρυνθεί από τους ακροδεξιούς και τους δεξιούς λαϊκιστές.

(Χειροκροτήματα από το FDP - φωνή από τους PIRATEN: Αυτό είναι απολύτως σωστό!)

Κυρία πρωθυπουργέ, αυτό που σας έχει οδηγήσει σε αυτήν την κατάσταση, για να τοποθετηθώ δημόσια, είναι ότι δεν θέλετε να συζητήσετε με το AfD και αυτό δεν μπορώ να το καταλάβω. Πραγματικά πρέπει να σας πω: για μένα, είναι εντελώς ακατανόητο αυτό που σας οδήγησε εκεί. Πρώτα απ' όλα, θεωρώ ούτως ή άλλως ότι υπάρχει πρόβλημα στη δημοκρατία εάν η ίδια η κυβέρνηση αποφασίζει δημοσίως σε ποιον θα απευθύνει το λόγο και σε ποιον όχι. Αυτή είναι μια κάπως περίεργη προσέγγιση της κατανόησης του διαλόγου.

(Χειροκροτήματα από το FDP)

Όμως, κυρία Πρωθυπουργέ, δεν συνειδητοποιείτε την δύναμη που δίνετε στο AfD, όταν ασχολείστε με το αν θα κάνετε μία τηλεοπτική μονομαχία ή ένα ντιμπέιτ ένα χρόνο πριν τις κρατικές εκλογές στη Βόρεια Ρηνανία- Βεστφαλία; Τους δίνετε δύναμη, με αυτόν τον τρόπο τους μετατρέπετε σε έναν παράγοντα.

(Φωνές από τους Hans-Willi Körfiges [SPD] και Armin Laschet [CDU])

¹⁴ ΣΤΜ: Το Δουβλίνο III είναι ένας κανονισμός που έχει θεσπιστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και χρησιμοποιείται για να αποφασίσει ποια χώρα είναι υπεύθυνη για μια αίτηση ασύλου. Εάν, ως μη Ευρωπαίος πολίτης, φτάσει κάποιος στην ΕΕ και υποβάλλει αίτηση για άσυλο, ο κανονισμός του Δουβλίνου III χρησιμοποιείται για να αποφασίσει σε ποια χώρα θα εξετάσει την αίτησή του για άσυλο (αυτό δεν πρέπει πάντα να είναι η χώρα στην οποία φτάσει). Το Δουβλίνο III δεν αφορά την ίδια τη διαδικασία ασύλου, αλλά μόνο σε ποια χώρα θα διεξαχθεί η διαδικασία ασύλου.

- Ναι, καλά, Armin. Εσείς από το CDU τα αντιμετωπίζετε συνεχώς.

Το θέμα είναι: αν το κοιτάξουμε, φυσικά θα διαπιστώσουμε ότι αποτελεί μία απειλή. Αλλά σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, παρά την προσφυγική κρίση και παρά τη μέγιστη νευρικότητα, δεν αποτελούν καθοριστικό παράγοντα στην πολιτική μας. Δεν είναι τόσο δυνατοί στις δημοσκοπήσεις όσο σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Αυτό σημαίνει ότι κατ' αρχάς το δημοκρατικό ανοσοποιητικό σύστημα της κοινωνίας μας λειτουργεί. Μπορούμε λοιπόν να είμαστε περήφανοι για αυτό, ότι δεν θριαμβεύουν όπως στη Γαλλία.

(Χειροκροτήματα από το FDP και το CDU - Εμφανίζεται το τέλος του χρόνου ομιλίας.)

- Θα τελειώσω σε ένα λεπτό, κυρία Πρόεδρε. - Κυρία Kraft, μην καθιστάτε οσιομάρτυρες, δίνοντας δημόσια την εντύπωση ότι φοβάστε να τους αντιμετωπίσετε ή ότι κάποιος έχει κάτι να φοβάται εάν ξεκινήσει μια συζήτηση με το AfD. Λες και μόλις βγουν όλοι αυτοί στην τηλεόραση, δεν θα αποκαλυφθεί ποιοι είναι, αφού δεν έχουν καμία απολύτως ουσία.

Γι' αυτό, θα πρέπει να τους δώσετε όσες περισσότερες δυνατότητες μπορείτε, να ντροπιαστούν δημοσίως και να ανεχθείτε τα επιχειρήματά τους. Αυτή είναι η κυριαρχία, η ηρεμία και η ουσία που περιμένω από έναν αρχηγό της κυβέρνησης σε ένα τέτοιο ζήτημα.

(Χειροκροτήματα από το FDP και το CDU)

Ας μην τους ενδυναμώνουμε και ας τους πολεμήσουμε. Αλλά δεν μπορούμε να τους κάνουμε να φαίνονται μάρτυρες, και πάνω απ' όλα πρέπει να εργαστούμε σκληρά για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Λέω ξανά: Οι δεξιοί λαϊκιστές ενδυναμώνουν με κυβερνητικό αποκλεισμό και επίρριψη ευθυνών. Περιμένω λοιπόν από αυτούς στο Ντίσελντορφ και στο Βερολίνο να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

2.2. Παράθεση Πρωτοτύπου

Πρωτότυπο Κείμενο

Rede von Armin Laschet (CDU)

Armin Laschet (CDU): Frau Präsidentin! Liebe Kolleginnen und Kollegen! Wir alle spüren, dass wir in angespannten, aufgeregten, überhitzten, emotionalisierten Zeiten leben. Selten sind wir als Parlamentarier so gefordert gewesen, Antworten zu geben, zu versachlichen, zu differenzieren, deutlich zu machen, was wie abgewogen werden muss, und zugleich Richtung vorzugeben.

Wir alle merken das – ebenso wie die Medien an ihren Leserbriefen – an Bürgerpost, an Schreiben, die uns erreichen. Dabei sind besorgte Briefe, zum Teil von unseren Mitgliedern, die uns mit Mitgliedsnummer schreiben: Das und das besorgt mich. – Dabei sind polemische Schreiben und solche mit persönlichen Beschimpfungen dabei. All das kriegen wir in diesen Tagen mehr als je zuvor.

Deshalb stellt sich für die Demokratie, für uns Parlamentarier und auch für die Medien die Frage: Wie gehen wir mit einer solchen Situation um? Und wie gehen wir mit denen um, die das für ihre politischen Zwecke ausnutzen wollen? Deshalb darf man in einer solchen Zeit, die keine Zeit wie sonstige Zeiten ist, keine Fehlsignale senden, keine falschen Reaktionen zeigen und nicht Wasser auf die Mühlen derer gießen, die im Land eigentlich niemand kennt.

(Michele Marsching [PIRATEN]: Sehr richtig!)

Die Bürger kennen keinen einzigen Politiker der AfD in Nordrhein-Westfalen, behaupte ich einmal. Trotzdem werden sie als Protestventil genutzt, wenn Politik falsche Signale setzt. Deshalb war die Silvesternacht so verheerend. Sie hat ja das Klima in ganz Deutschland verändert, weil es ein innenpolitisches Versagen gab. Das wird nun ein Untersuchungsausschuss aufklären.

Aber danach war noch nicht Ende. Dann kamen die falsche Information, das Schönreden, das tagelange Nichtunterrichten der Öffentlichkeit, und dann kam das Abtauchen. Deshalb: In einer solchen Zeit darf man nicht abtauchen, sondern muss stehen, muss transparent sein, muss offen sein.

(Beifall von der CDU und der FDP)

Als wenn das nicht ausreichen würde: In unserem südlichen Nachbarland Rheinland-Pfalz – Sie hatten ja in dieser Woche eine gemeinsame Kabinettsitzung; völlig frei von Wahlkampfzeiten haben sich die beiden Kabinette einmal getroffen – hat ein Sender ein Konzept entwickelt, wie man in dieser schwierigen Lage eine politische Diskussion führt. Und dann greift eine Ministerpräsidentin ein und sagt: Nein, nein, so passt mir das Konzept nicht. – Und der Sender ändert das Konzept. Merken Sie nicht, dass das wieder Wasser auf die Mühlen war? Denn es sieht wieder so aus:

(Beifall von der CDU – Vereinzelt Beifall von der FDP)

Da greift in dieses öffentlich-rechtliche Medium plötzlich die Politik ein, und schon ändert sich die ganze Berichterstattung.

Als sich das ein paar Tage beruhigt hatte, geht unsere Ministerpräsidentin hin, springt Frau Dreyer bei, sagt, sie gehe auch nicht in Fernsehsendungen mit der AfD, und verschärft diesen Eindruck. Den hat sie gestern wieder korrigiert und sagt: Ja, ich gehe vielleicht doch in ein Fernsehduell hinein.

Kann man nicht einmal schlicht und einfach sagen: Erstens entscheiden Sender, wen sie einladen, zweitens stelle ich mich der Debatte. – Ist das zu viel verlangt von einer Ministerpräsidentin?

(Beifall von der CDU und der FDP)

Die AfD mit ihren Themen steht gegen alles, was uns in Nordrhein-Westfalen verbindet: gegen die europäische Idee, gegen den Zusammenhalt der Gesellschaft. Die Leute muss man möglichst oft den Menschen zeigen. Ich behaupte: Jeder Auftritt von Herrn Höcke im deutschen Fernsehen schwächt die AfD, weil die Leute erschüttert sind, was für ein Denken hinter diesem Menschen steht.

(Beifall von der CDU – Michele Marsching [PIRATEN]: Genau! Super Beispiel!)

Jeder, der ihn reden hört, sagt: Oh Gott, ich habe zwar Protest gegen die anderen Parteien, aber ich will auch nicht, dass solche Typen Verantwortung übernehmen.

(Hans-Willi Körfges [SPD]: Der Auftritt bei Günther Jauch!)

– Ja, auch der Auftritt bei Jauch. Wenn jemand eine Deutschlandfahne auf so ein Ding legt und wirres Zeug redet, dann können wir den Bürgern schon zutrauen, insbesondere den Bürgern in Nordrhein-Westfalen,

(Michele Marsching [PIRATEN]: Die sind schlauer als die anderen!)

dass sie wissen: Diese Hetze eines Herrn Höcke wollen wir nicht. – Dazu muss man ihn stellen. Dazu muss man bereit sein. Dazu muss ein Sender die Facebookseiten zeigen, was da von diesen Politikern gehetzt wird.

Wenn man aber immer nur sagt, nein, mit denen reden wir nicht, wir stellen uns dieser Diskussion nicht, dann wird die Demokratie, dann wird der Zusammenhalt verlieren. Gerade in einer solchen Zeit muss eine Ministerpräsidentin das machen.

(Beifall von der CDU)

Ich möchte jetzt nicht viel über die Essener Vorgänge sagen. Das ist eine Diskussion, die geführt worden ist. Dazu haben Sie auch klar Stellung genommen. Das Interessante aber ist das, was diejenigen, die das veranstaltet haben, danach in einem Interview im „Kölner Stadt-Anzeiger“ gesagt haben. Sie haben gefragt: Ja, warum redet sie denn nicht mit uns? Warum informiert man sich denn nicht – an die SPD-Landesführung gerichtet –, warum hört man uns denn nicht an?

Deshalb: Selbst, wenn sie Kritisches formulieren, muss man hingehen, muss man reden, muss man Argumente bringen und es nicht einfach aussitzen. Das ist unsere Kritik an dem Umgang mit Rechtspopulisten hier in Nordrhein-Westfalen.

(Beifall von der CDU)

Deshalb unser dringender Appell: Wir Demokraten haben gute Argumente. SPD und CDU haben den Europawahlkampf in Nordrhein-Westfalen dezidiert proeuropäisch geführt – nicht in jedem deutschen Landesverband der CDU, auch nicht in unserer Schwesterpartei; die haben einen anderen Europawahlkampf geführt.

(Michele Marsching [PIRATEN]: Die sind ja nur die Halbschwester! – Heiterkeit von der SPD)

Wir haben ihn hier geführt mit der klaren Ansage: Wir stehen zur europäischen Integration – selbst Sie, Herr Körfges. Wir stehen alle zur europäischen Integration.

(Hans-Willi Körfges [SPD]: Ja, sagen Sie das Herrn Seehofer, nicht mir!)

– Eben. Wir haben es nicht so gemacht. Wir haben es so gemacht, dass die AfD hier den niedrigsten Wert in ganz Deutschland hatte.

(Beifall von der CDU – Zuruf von der SPD)

Das war so. Das ist eigentlich ein Grund zur Freude und nicht zum Johlen.

Die AfD hat in allen anderen Landesverbänden Deutschlands mehr Punkte geholt als in Nordrhein-Westfalen, weil hier CDU und SPD damals gestanden haben.

Präsidentin Carina Gödecke: Die Redezeit.

Armin Laschet (CDU): Deshalb müssen wir in dieser Krise, die für die Empfindungen der Menschen eine noch größere ist als die Eurokrise, den Kampf aufnehmen, argumentieren und uns stellen. Dann haben wir einen Dienst geleistet an unserem Land und nicht, indem wir abtauchen, uns verweigern und uns verdrücken. – Vielen Dank.

(Anhaltender Beifall von der CDU und der FDP)

Rede von Norbert Römer

Norbert Römer (SPD): Frau Präsidentin! Meine sehr verehrten Damen und Herren! Liebe Kolleginnen und Kollegen! Lieber Herr Kollege Laschet, es ist gerade sehr deutlich geworden: Pfeifen reicht wohl nicht mehr. Sie müssen schon mit einem ganzen Blasorchester durch den Wald ziehen, um sich selbst Mut zu machen.

(Zurufe von der CDU: Oh!)

Ich füge hinzu: Das ist auch dringend nötig, denn in den Unionsparteien wütet das Chaos.

(Beifall von der SPD – Lachen von der CDU)

Bundestagsabgeordnete schreiben Brandbriefe, die CSU bezichtigt die eigene Kanzlerin des Verfassungsbruchs, Julia Klöckner legt einen Anti-Merkel-Plan vor, nennt ihn „Plan A2“. Die Kabarettisten werden ihr dafür ewig dankbar sein.

(Armin Laschet [CDU]: Besser als Fackelzüge!)

Frau Klöckner fällt Angela Merkel in den Rücken, lächelt dabei und behauptet, sie wolle der Bundeskanzlerin nur den Rücken stärken. Zum Chaos kommt also noch der Zynismus hinzu. Ja, meine Damen und Herren, die Union zerfällt vor unseren Augen.

(Lachen und Widerspruch von der CDU)

Jeden Tag verliert sie ein Stück ihrer Regierungsfähigkeit.

Und worüber, meine Damen und Herren, möchte die NRW-CDU heute diskutieren? – Über die Bedeutung von Talkshows für den Rechtspopulismus. Ich habe es vorhin an Ihrer Rede gemerkt, Herr Kollege Laschet: Die AfD macht Ihnen Angst, aber sie fasziniert Sie auch. Sie wollen die AfD bekämpfen und gleichzeitig gegen die SPD instrumentalisieren. Das ist ein Spiel mit dem Feuer, und das ist verantwortungslos, weil Sie dieses Spiel auch gar nicht beherrschen. Im Übrigen klingen dann alle Appelle, auch der Appell von vorhin an die Geschlossenheit der Demokraten, so richtig sie sind, sehr schnell als wohlfeil.

Sie werfen der Ministerpräsidentin vor, dass sie in einer Talkshow nicht persönlich zu den Rechtspopulisten hinabsteigen will. Herr Laschet, Sie sagten auf WDR 5: Gegen eine demokratische Partei zu sagen, mit denen rede ich nicht, halte ich für schwierig. – Allein die Behauptung, die AfD sei eine demokratische Partei, ist eine Verharmlosung, Herr Kollege Laschet.

(Lebhafter Beifall von der SPD und den GRÜNEN – Vereinzelt Beifall von den PIRATEN)

Björn Höcke, der Fraktionsvorsitzende der AfD in Thüringen, beschwört das tausendjährige Deutschland und fordert eine ökologisch nachhaltige Bevölkerungspolitik. Das sind die Sprache und die Gedankenwelt der Nazis, Herr Kollege Laschet.

(Beifall von der SPD, den GRÜNEN und den PIRATEN)

Frank Scherrie von der AfD Nordrhein-Westfalen will Bürgerwehren, fordert Selbstjustiz, hat Mordphantasien. Wenn Migranten demnächst im Rhein ertränkt würden, dürfe man sich nicht wundern, so der AfD-Mann aus Ennepetal. Und dann ist da noch Marcus Pretzell, der NRW-Landeschef der AfD. Er will, dass die Bundespolizei auf Flüchtlinge schießt, um zu warnen, zu verletzen oder letztlich auch um zu töten. Nein, die AfD ist keine normale demokratische Partei. Die AfD ist eine rechtsradikale, rassistische und nationalistische Partei – nichts anderes, meine Damen und Herren!

(Anhaltender Beifall von der SPD, den GRÜNEN und den PIRATEN – Vereinzelt Beifall von der CDU und der FDP – Beifall von Minister Johannes Remmel)

„Mit denen möchte ich nicht in Talkshows sitzen.“ – Wer hat das gesagt? Das war Volker Kauder, der Vorsitzende der CDU/CSU-Bundestagsfraktion. Verletzt jetzt Herr Kauder auch die Pflicht von regierungstragenden Parteien, der AfD entgegenzutreten? – So nennen Sie das doch in Ihrem Antrag. Setzen sich Herr Seehofer oder Herr Schäuble neben die Rechtsradikalen von der AfD in einer Talkshow, Herr Laschet?

(Armin Laschet [CDU]: Es geht um Wahlsendungen!)

Sie sollten erst einmal Ihre eigene Haltung zu dieser Frage klären, bevor Sie uns irgendwelche Vorhaltungen machen, meine Damen und Herren.

(Beifall von der SPD und den GRÜNEN)

Herr Kauder sagt: Mit der AfD rede ich nicht, schon gar nicht in Talkshows. Herr Laschet hingegen möchte unbedingt in Talkshows mit der AfD. Genau genommen, Herr Kollege Laschet, möchten Sie ja unbedingt in Talkshows,

(Heiterkeit und Beifall von der SPD und den GRÜNEN)

ganz egal, mit wem und über welches Thema Sie reden. Ich sage das in dieser Deutlichkeit: Wir alle wissen, dass Sie hinter Mikrofonen herlaufen wie Kaninchen hinter Möhren, Herr Kollege Laschet.

(Klaus Kaiser [CDU]: Unverschämt!)

Das ist so.

(Beifall von der SPD und den GRÜNEN)

Leider reden Sie über zu viele Themen, von denen Sie zu wenig verstehen. Dann rutschen Ihnen auch abwegige Peinlichkeiten heraus. Und ausgerechnet die „Bild-Zeitung“ wäscht Ihnen am nächsten Tag den Kopf. So nach Ihrem letzten Auftritt bei Anne Will, als Sie Putin für seine Mitwirkung im Syrien-Krieg lobten.

(Armin Laschet [CDU]: Das ist die Politik von Steinmeier!)

Vielleicht sollten Sie bei Themen, Herr Kollege Laschet, die nicht die Ihren sind, einfach einmal jenem Ratschlag folgen, den Julia Klöckner ihren Parteifreunden im CDU-Präsidium erteilt hat. Sie wissen, welchen Ratschlag ich meine? – Ja, genau den.

(Zuruf von Armin Laschet [CDU])

Zurück zur AfD, Herr Laschet. Die bittere Wahrheit ist doch, dass Ihre eigene Partei, Ihre eigene Fraktion längst mit dem rechtspopulistischen Virus der AfD infiziert ist.

(Josef Hovenjürgen [CDU]: Unerhört! – Lutz Lienenkämper [CDU]: Unverschämtheit, Frechheit! – Weiterer erregter Widerspruch von der CDU)

Es war Ihr Kollege Kruse, der im März des letzten Jahres von diesem Pult behauptet hat, dass der Islam ...

(Anhaltender Widerspruch von der CDU)

Ich sage Ihnen das noch einmal. Es war der Kollege Kruse – Sie können das nachlesen –, ...

(Zurufe von der CDU: Billige Ansage! Unglaubliches Verhalten! – Der größte Teil der Abgeordneten der CDU-Fraktion verlässt den Saal.)

Frau Präsidentin, ich muss dann meine Redezeit ein bisschen verlängern.

(Lebhafte Zurufe von der CDU: Unglaublich! – Weitere erregte Zurufe von der CDU)

– Wenn Sie mit dem Brüllen aufgehört haben, werde ich Ihnen – Sie können das im Landtagsprotokoll nachlesen – das noch einmal sagen: Es war Ihr Kollege Theo Kruse,

(Armin Laschet [CDU]: Sie sind kein Kollege!)

der im März letzten Jahres von diesem Pult aus behauptet hat, dass der Islam mit der freiheitlichen Grundordnung unserer Verfassung unvereinbar sei. Mit der freiheitlichen Grundordnung unserer Verfassung unvereinbar sei –

(Lutz Lienenkämper [CDU]: Sie wissen ganz genau, dass das falsch ist!)

das ist, meine Damen und Herren – ich sage das in dieser Deutlichkeit –, AfD-Ideologie pur!

(Beifall von der SPD – Armin Laschet [CDU]: Sie machen Fackelzüge gegen Flüchtlinge! Wie schlecht geht es euch?)

Präsidentin Carina Gödecke: Die Redezeit.

Norbert Römer (SPD): Und auch damit konfrontiere ich Sie jetzt: Ihr Fraktionsmitglied Werner Lohn sagte über die Kölner Silvesternacht: „Während die Politik- und Polizeispitze im Urlaub weilte, hat man das Volk in Köln in einen Krieg geschickt, den es nicht gewinnen konnte“.

(Beifall von der SPD – Zurufe von der CDU)

– Das ist die Sprache rechter Verschwörungstheoretiker und Untergangspropheten!

(Beifall von der SPD)

Also, meine Damen und Herren, ...

Präsidentin Carina Gödecke: Herr Kollege Römer, die Redezeit ist erheblich überschritten.

Norbert Römer (SPD): Herr Kollege Laschet, nur weil Sie ein schwacher Parteivorsitzender sind,

(Lebhafter Widerspruch von der CDU – Lutz Lienenkämper [CDU]: Sie sind ein schwacher Fraktionsvorsitzender!)

ist das noch längst kein Grund, ...

Präsidentin Carina Gödecke: Kollege Römer, die Redezeit.

Norbert Römer (SPD): ... dass Sie hier in diesem Hohen Hause so überdrehen, wie Sie das vorhin gemacht haben.

(Zurufe von der CDU)

Meine Damen und Herren, ...

Präsidentin Carina Gödecke: Herr Kollege Römer, die Redezeit.

Norbert Römer (SPD): Meine Damen und Herren, Sie müssen sich das jetzt schon anhören.

(Lebhafte Zurufe von der CDU)

Eine Bemerkung zum Schluss: Die SPD kämpft seit mehr als 150 Jahren gegen Reaktionäre, gegen Faschisten, gegen Totalitaristen!

Präsidentin Carina Gödecke: Herr Kollege Römer, die Redezeit!

Norbert Römer (SPD): Und wir wissen, meine Damen und Herren, was dieser Kampf bedeutet und was er erfordert!

(Lutz Lienenkämper [CDU]: Hören Sie einfach auf! Lassen Sie es sein!)

Dafür brauchen wir keinen Nachhilfeunterricht – schon gar nicht, meine Damen und Herren, von deutschen Konservativen. Schon gar nicht von deutschen Konservativen!

(Lang anhaltender Beifall von der SPD – Lutz Lienenkämper [CDU]: Unverschämtheit! – Weitere Zurufe von der CDU – Abgeordnete der CDU-Fraktion, die den Saal verlassen hatten, nehmen wieder ihre Plätze ein.)

Rede von Christian Lindner

Christian Lindner (FDP): Frau Präsidentin! Liebe Kolleginnen, liebe Kollegen! Herr Römer, die Rede, die Sie hier gehalten haben, war diesem Haus und auch Ihrer Person nicht würdig.

(Lebhafter Beifall von der FDP und der CDU)

Das sage ich in aller Klarheit: Bei aller politischen Auseinandersetzung, die wir hier auch herzhafte führen und in der wir auch gerne einmal mit Zuspitzungen arbeiten: Wenn Sie den Kolleginnen und Kollegen der CDU Rechtspopulismus vorwerfen, dann verharmlosen Sie die wahren Feinde unserer Gesellschaft.

(Beifall von der FDP und der CDU)

Ich möchte Ihnen deshalb dringend raten, diese Bemerkung noch am heutigen Tag aus der Welt zu schaffen und sich bei der CDU zu entschuldigen.

(Beifall von der FDP und der CDU)

Und das meine ich wirklich kollegial. Wenn Sie es nicht machen: Wie soll die Debatte denn weitergehen? Wollen wir dann hier Debatten über die Äußerungen von Sigmar Gabriel führen, der im „Stern“ gesagt hat: „Es gibt ein Recht darauf, deutschnational zu sein“? Sollen wir das dann demnächst diskutieren und so auslegen, dass wir sagen: Aha, er äußert Verständnis für Rechtspopulismus? Wollen wir uns auf Dauer mit den drei SPD-Ortsvereinen beschäftigen, die mit Pegida-Parolen auf der Straße unterwegs sein wollen?

(Lebhafter Beifall von der FDP und der CDU)

Wollen wir das so machen? Hören Sie auf damit! Dieses Niveau beschädigt uns und unser demokratisches Miteinander.

Wir sehen doch, dass überall in Europa die Rechts- und Linkspopulisten wachsen. Natürlich steht Europa vor großen Herausforderungen, das ist doch klar: Eurokrise, Flüchtlingskrise und auch die nicht problemlösungsfähigen Strukturen in Europa. Das besorgt mich aber weniger; denn im Zweifel wird Europa mit Eurokrise, Flüchtlingskrise und seinen strukturellen Problemen fertig werden. Das Problem sind die Rechtspopulisten. Denn wenn eins die Grundfesten der europäischen Einigung erschüttert, dann das: wenn wieder eine nationale Abschottungspolitik gemacht werden würde! Und dagegen müssen wir uns gemeinsam wehren!

(Beifall von der FDP und der CDU)

Und dagegen müssen wir uns gemeinsam wehren – auch in Deutschland. In Frankreich hat sich Le Pen von den Radikalen getrennt, um bürgerlicher wirken zu können. In Deutschland hat sich die AfD von den Bürgerlichen getrennt, um radikaler sein zu können.

Die sprechen, wie es gesagt worden ist – Herr Römer, Sie haben sie zitiert –, vom „Schießbefehl an der deutschen Grenze“. Sie verwenden den Begriff „Volksgemeinschaft“, als sei das noch

eine kulturelle, religiöse oder ethnische Identität, mit der man wie vor 150 Jahren Politik machen könnte. Das sind autoritäre Begriffe. Das sieht man auch daran, dass sie mehr Verständnis für Putin als für Obama haben.

Das ist eine Partei, die allen Ernstes wieder rassetheoretische Redner in ihren Reihen toleriert. Herr Gauland sagt, die aktuelle Flüchtlingskrise sei ein „Geschenk“ für seine Partei. Wenn es ein ungeschriebenes Kapitel des Grundgesetzes gibt, das eine historische Lehre aus 1945 enthält, dann doch dieses: Eine Partei, die wieder völkisch denkt, die Rassepolitik macht und die Krisen nicht lösen will, sondern sie geradezu herbeisehnt, darf in Deutschland niemals mehr politische Bedeutung erlangen.

(Beifall von allen Fraktionen)

Aber man muss doch unterscheiden zwischen dem harten Kern der Wähler, die rechtsradikale Vorstellungen haben, und einem größeren Teil von Bürgern, die aktuell angesichts der politischen Lage verunsichert sind und in der AfD lediglich ein Protestventil sehen. Herr Römer, wohlmeinend will ich sagen: Die Mitglieder Ihrer SPD-Ortsvereine in Essen sind doch keine Rechtspopulisten, sondern sie haben große Sorge, dass die Politik mit den Problemen nicht fertig wird.

Der Vizekanzler der Bundesrepublik Deutschland sagt, die Flüchtlingspolitik der Großen Koalition sei chaotisch. Selten hatte ein Genosse so recht.

Julia Klöckner legt einen Plan A2 vor; man würde sich wünschen, den Plan A1 von Frau Merkel zu kennen. CDU, CSU und SPD kommen seit Monaten nicht zu Lotte. Das Asylpaket ist immer noch nicht durch den Bundesrat.

Und dann erleben wir öffentlich nur Schuldzuweisungen und Blockade. Mit Schuldzuweisungen und Blockade macht man die Rechtspopulisten groß; klein macht man sie mit Problemlösungen. Ich fordere Sie auf, dahin zurückzukehren.

(Beifall von der FDP und der CDU)

Es liegt doch auf dem Tisch, was wir tun müssen: Einwanderungsgesetz, europäische Lösungen, notfalls auch unvollkommenes europäisches Recht wieder in Kraft setzen, nämlich Dublin III. So chaotisch wie heute waren die Zustände mit Dublin III nicht. Über diese Dinge müssen wir reden und dann auch handeln.

Das, was gegenwärtig passiert, macht die Leute verrückt. Die sehen die Probleme und lassen sich ihre Alltagsbeobachtungen auch nicht von der Ministerpräsidentin ausreden. Die wollen,

dass die Politik diese Probleme löst, und damit holt man sie dann auch von den Rechtsradikalen und Rechtspopulisten weg.

(Beifall von der FDP – Zuruf von den PIRATEN: Das ist absolut richtig!)

Frau Ministerpräsidentin, was Sie in dieser Lage geritten hat, öffentlich zu erklären, Sie wollen nicht mit der AfD diskutieren, erschließt sich mir nicht. Ich muss Ihnen wirklich sagen: Es ist für mich völlig unverständlich, was Sie da geritten hat. Zunächst einmal halte ich es ohnehin für ein demokratisches Problem, wenn die Regierung öffentlich entscheidet, mit wem sie spricht und mit wem nicht. Das ist schon ein etwas merkwürdiges Debattenverständnis.

(Beifall von der FDP)

Aber, Frau Ministerpräsidentin, merken Sie nicht, welche Macht Sie der AfD geben, wenn Sie sie zu einem solchen Faktor hochjazzen, dass Sie sich über ein Jahr vor der NRW-Landtagswahl damit auseinandersetzen, ob Sie mit denen in ein wie auch immer geartetes TV-Duell oder in eine Debatte gehen? Sie machen die groß damit, Sie machen sie damit zu einem Faktor.

(Zurufe von Hans-Willi Körfges [SPD] und Armin Laschet [CDU])

– Ja, gut, Armin. Ihr von der CDU setzt euch auch permanent mit denen auseinander.

Der Punkt ist doch: Wenn wir uns das anschauen, stellen wir natürlich fest, dass das eine Bedrohung ist. Aber im Vergleich zum europäischen Ausland sind die eben trotz der Flüchtlingskrise am Anschlag und trotz maximaler Nervosität nicht ein bestimmender Faktor unserer Politik. Sie sind in den Umfragen eben nicht so bärenstark wie ansonsten im europäischen Ausland.

Das heißt doch, dass das demokratische Immunsystem unserer Gesellschaft im Prinzip funktioniert. Wir können doch stolz darauf sein, dass sie keinen Siegeszug angetreten sind wie in Frankreich.

(Beifall von der FDP und der CDU – Das Ende der Redezeit wird angezeigt.)

– Ich bin gleich fertig, Frau Präsidentin. – Frau Kraft, geben Sie denen doch nicht einen Märtyrerstatus, indem Sie öffentlich den Eindruck erwecken, Sie würden sich vor der Auseinandersetzung mit denen fürchten, bzw. irgendjemand hätte etwas zu befürchten, wenn er mit der AfD in eine Debatte tritt. Als ob die sich, wenn sie im Fernsehen sind, nicht selbst sofort entzaubern würden, weil sie keine Substanz haben!

Also müsste man ihnen eigentlich möglichst viele Gelegenheiten verschaffen, sich öffentlich zu blamieren und argumentativ gestellt zu werden. Das sind die Souveränität, die Gelassenheit und die Substanz, die ich von einer Regierungschefin in der Frage erwarte.

(Beifall von der FDP und der CDU)

Lasst uns die also nicht zu groß machen, und lasst sie uns in der Sache bekämpfen. Aber wir dürfen ihnen keinen Märtyrerstatus geben, und wir müssen vor allen Dingen an den Problemen arbeiten. Ich sage noch einmal: Rechtspopulisten macht man mit Blockade und Schuldzuweisungen durch eine Regierung groß. Mit Problemlösungen macht man sie wieder klein. Das erwarte ich in Düsseldorf und in Berlin von denen, die Verantwortung tragen.

3. Σχολιασμός

3.1. Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει τη μετάφραση και τον σχολιασμό των ομιλιών του Armin Laschet, του Norbert Römer και του Christian Lindner, με θέμα την αντιμετώπιση του ακροδεξιού λαϊκισμού στη Γερμανία. Οι τρεις αυτές ομιλίες έλαβαν χώρα στην βουλή του κρατιδίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, στις 28 Ιανουαρίου του 2016. Ο κύριος Laschet ήταν ο τότε επικεφαλής του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος (CDU) στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία και τώρα έχει τη θέση του πρωθυπουργού του κρατιδίου, ενώ στις 16 Ιανουαρίου 2021 εξελέγη πρόεδρος του CDU όλης της Γερμανίας. Ο Römer ήταν από το 2010 έως το 2018 επικεφαλής του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος (SPD) της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας και ο Christian Lindner εξελέγη το 2013 Πρόεδρος του Ελεύθερου Δημοκρατικού Κόμματος της Γερμανίας (FDP) και έκτοτε παραμένει σε αυτήν τη θέση.

Το CDU αποτελεί το μεγαλύτερο πολιτικό κόμμα της Γερμανίας. Είναι ένα συντηρητικό λαϊκό κόμμα και κατατάσσεται στην Κεντροδεξιά. Σε αυτό το κόμμα ανήκει και η καγκελάρια Angela Merkel. Αδελφικό του κόμμα αποτελεί το CSU ή Χριστιανοκοινωνική Ένωση, το οποίο έχει ως έδρα τη Βαυαρία. Τα δύο αυτά κόμματα είναι γνωστά στην Ομοσπονδιακή Βουλή ως η Ένωση. Το CDU έχει εκφράσει πολλάκις την θέση του ενάντια λαϊκισμό. Ωστόσο η πολιτική αυτή αμφισβητείται από αντίπαλα κόμματα. Το SPD αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα της Γερμανίας. Περιλαμβάνει δύο πολιτικά ρεύματα: τους δεξιούς σοσιαλδημοκράτες και τους αριστερούς, οι οποίοι μάχονται για την αποκατάσταση της αριστερής του φυσιογνωμίας. Το SPD, επίσης, εναντιώνεται σε κάθε είδος λαϊκισμού, ενώ την εντονότερη αποστροφή εκφράζει το φιλελεύθερο κόμμα (FDP) του Lindner. Η ιδεολογία του FDP συνδυάζει την υποστήριξη στις προσωπικές ελευθερίες, σε ένα κράτος που να είναι όσο το δυνατόν μικρότερο και στην οικονομία της αγοράς, με τα παραδοσιακά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της γερμανικής κοινωνικής πρόνοιας. Το FDP είναι αυτήν την περίοδο το τρίτο μεγαλύτερο κόμμα στην Ομοσπονδιακή Βουλή (Bundestag).

3.2. Επικοινωνιακή Περίσταση

Η επικοινωνιακή περίσταση είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο οι άνθρωποι επικοινωνούν μεταξύ τους. Η επικοινωνιακή διάδραση λαμβάνει χώρα σε περιστάσεις οριοθετημένες ως προς τον χώρο και τον χρόνο (Nord 2014). Στην παρούσα εργασία, η διάδραση του κειμένου-πηγής και του κειμένου-στόχου είναι πιο περίπλοκη λόγω των διαφορετικών πολιτισμών. Το κείμενο-πηγή είναι στη γερμανική γλώσσα και απευθύνεται στους Γερμανούς ψηφοφόρους, ενώ το κείμενο-στόχος στην ελληνική και απευθύνεται σε Έλληνες αναγνώστες που κατά το πλείστον δεν έχουν γνώση για το γερμανικό πολιτικό και πολιτειακό σύστημα. Η επικοινωνιακή περίσταση των κειμένων αφορά τη μετάφραση πολιτικών λόγων στην Βουλή κρατιδίου. Επομένως, υπάρχει ποικίλη ορολογία, αναφορές σε γεγονότα της εκάστοτε πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας (π.χ. *σε σχόλιο του για την παραμονή της Πρωτοχρονιάς στην Κολωνία είπε*), ονόματα τοπικών δημοσιογράφων (π.χ. *Anne Will*) και ονόματα σωματείων (π.χ. *PEGIDA*). Και οι τρεις ομιλίες διεξάγονται στην πόλη Ντίσελντορφ στη βουλή του κρατιδίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας στις 28 Ιανουαρίου του 2016.

3.3. Κειμενική Τυπολογία και Λειτουργία

Σύμφωνα με την ειδική θεωρία των κειμενικών τύπων της Katharina Reiss (Reiss και Vermeer, 1984), διακρίνονται δύο τρόποι κατηγοριοποίησης των κειμένων. Οι κειμενικοί τύποι, οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με την κυρίαρχη επικοινωνιακή λειτουργία (πληροφοριακή, εκφραστική ή προτρεπτική) και τα κειμενικά είδη ή ποικιλίες (ανάλογα με τα γλωσσικά χαρακτηριστικά και τις πολιτισμικές συμβάσεις). Άρα, λοιπόν, σύμφωνα με τη Reiss κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στην επικοινωνιακή λειτουργία που συναντάται περισσότερο στο κείμενο.

Στις τρεις ομιλίες συναντώνται κυρίως χαρακτηριστικά προτρεπτικών και πληροφοριακών κειμένων. Οι τρεις ομιλητές εκφράζονται ένθερμα, με στόχο να προτρέψουν τη βουλή να πάρει μέτρα ενάντια στον ακροδεξιό λαϊκισμό, που εκφράζει το εθνικιστικό κόμμα του AfD. Μέσα από τις ομιλίες τους, όμως, υπάρχουν αρκετές πληροφορίες (π.χ. *Τα μέλη του Κοινοβουλίου γράφουν επιστολές...αποκαλώντας το «Σχέδιο A2»*) και (π.χ. *Το AfD μιλάει... για ρητή εντολή πυρός στα γερμανικά σύνορα*). Έτσι, λοιπόν, υπάρχουν και τα δύο κειμενικά στοιχεία στις ομιλίες, με κυρίαρχη την προτρεπτική λειτουργία, καθώς ο σκοπός των τριών

αυτών ομιλιών, είναι να πείσουν τους βουλευτές για την αναγκαία και άμεση αντιμετώπιση του ακροδεξιού λαϊκισμού που προβάλλεται από το AfD (π.χ. *Το AfD είναι ένα ακροδεξιό, ρατσιστικό και εθνικιστικό κόμμα - τίποτα άλλο, κυρίες και κύριοι!*). Η επίκληση στο συναίσθημα είναι εμφανής καθ' όλη τη διάρκεια των τριών ομιλιών. Τα κείμενα αυτά εστιάζουν στην κλητική λειτουργία της γλώσσας. Έχουν συγκεκριμένο στόχο και πρόθεση να πείσουν τους ακροατές για την ορθότητα των λεγομένων τους. Τέλος, οι πληροφορίες που υπάρχουν στα τρία αυτά κείμενα, χρησιμοποιούνται ως πειστήρια για την επαλήθευση επιχειρημάτων.

3.4. Πολιτισμικά στοιχεία και Πολιτική Ρητορική

Σύμφωνα με τον Vermeer, πολιτισμός είναι το σύνολο των νορμών και συμβάσεων που πρέπει να γνωρίζει ένα άτομο ως μέλος της κοινωνίας, ώστε να μπορεί να είναι «σαν όλους τους άλλους» ή ώστε να μπορεί να διαφοροποιηθεί από τα άλλα μέλη της κοινωνίας (Nord 2014). Όπως σε πολλές περιπτώσεις, έτσι και στα τρία αυτά κείμενα, ο πολιτισμός του κειμένου-πηγής, διαφέρει από τον πολιτισμό του κειμένου-στόχου. Η γερμανική πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα, λοιπόν, διαφέρει αρκετά από την ελληνική. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, ο μεταφραστής είναι υποχρεωμένος, αφενός να γνωρίζει τα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα και των δύο πολιτισμών και αφετέρου να είναι σε θέση να πάρει μεταφραστικές αποφάσεις με στόχο την καλύτερη δυνατή απόδοση του νοήματος, προκειμένου να καλύψει το τυχόν γνωσιακό κενό που υπάρχει στον δέκτη του μεταφράσματος.

Μέσα στα κείμενα υπάρχει πληθώρα αναφορών σε γεγονότα γνωστά για τους Γερμανούς πολίτες, άγνωστα, όμως, για τους Έλληνες (π.χ. *Γι' αυτό η παραμονή της Πρωτοχρονιάς ήταν τόσο καταστροφική*). Το παράδειγμα αυτό αναφέρεται σε σεξουαλικές επιθέσεις κατά πολλών γυναικών στις 31/12/2015, στην Κολωνία όπως εξηγείται περεταίρω και σε σχόλιο του μεταφραστή. Ένα ακόμη πολιτισμικό στοιχείο, αποτελεί η αναφορά ονομάτων της γερμανικής πολιτικής και δημοσιογραφικής κοινότητας (π.χ. *Έτσι έγινε και μετά την τελευταία σας εμφάνιση στην Anne Will*) και (π.χ. *δεν ακούει να αναφέρονται από την πρωθυπουργό Malu Dreyer*).

Εν συνεχεία, το ύφος αποτελεί ένα πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό των πολιτικών λόγων. Όπως στη Γερμανία έτσι και στην Ελλάδα το ρητορικό ύφος εξαρτάται από την προσέγγιση του εκάστοτε κόμματος. Ο Armin Laschet χρησιμοποιεί ένα υψηλότερου επιπέδου λεξιλόγιο, έχει ημιεπίσημο ύφος και διατηρεί την προφορικότητα που αρμόζει σε έναν πολιτικό λόγο. Ο Römer χρησιμοποιεί την ρητορική προσέγγισης του κρινόμενου. Χρησιμοποιώντας

απλοϊκές λαϊκές εκφράσεις με πληθώρα σχημάτων λόγου (π.χ. *Το λέω ξεκάθαρα: όλοι γνωρίζουμε ότι τρέχετε πίσω από τα μικρόφωνα όπως τα κουνέλια πίσω από τα καρότα, κύριε Laschet.*). και αναφορές σε ιστορικά γεγονότα,, προσπαθεί να προσεγγίσει τους ψηφοφόρους του AfD και να καταστήσει σαφή τη διαφορά ανάμεσα στην λαϊκή προσέγγιση του λόγου και τον λαϊκισμό. Ο Lindner ως φιλελεύθερος χρησιμοποιεί απλό και λιτό λόγο. Το ύφος του χαρακτηρίζεται από αμεσότητα και απλότητα. Μία αντίστοιχη προσέγγιση συναντάμε και στους ελληνικούς πολιτικούς λόγους. Το ρητορικό ύφος εξαρτάται από την περίσταση αλλά και από το κόμμα στο οποίο αντιστοιχεί. Βέβαια, η ειδοποιός διαφορά βρίσκεται στα πολιτικά καθώς κείμενα της κάθε χώρας. Τα σχήματα λόγου και το ρητορικό ύφος είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την πολιτισμική και πολιτική πραγματικότητα της εκάστοτε χώρας. Έτσι, λοιπόν, χρέος του μεταφραστή είναι η προσαρμογή των τριών γερμανικών πολιτικών λόγων στην ελληνική πραγματικότητα.

3.5. Χαρακτηριστικά Πολιτικών Λόγων

Οι τρεις πολιτικές ομιλίες διαφέρουν μεταξύ τους ως προς την προσέγγιση του θέματος και την πολιτική ρητορική του κάθε ομιλητή. Υπάρχουν, όμως, κάποια βασικά χαρακτηριστικά τα οποία ως επί τω πλείστων είναι κοινά. Αρχικά, η δομή αποτελεί ένα σχεδόν πάγιο χαρακτηριστικό των πολιτικών ομιλιών. Υπάρχει η προσφώνηση (π.χ. *Κυρία Πρόεδρε!, Κυρία Πρόεδρε! Αγαπητές κυρίες και κύριοι, Αγαπητοί συνάδελφοι!*), ένας σύντομος πρόλογος που υποδηλώνει το θέμα (π.χ. *Όλοι αισθανόμαστε ότι ζούμε σε καιρούς έντασης, ενθουσιασμού και έντονων συναισθημάτων.*) και ίσως κάποια επιφώνηση (π.χ. *Ευχαριστώ πολύ!*). Η γλώσσα, επίσης, εμφανίζεται παρεμφερής, λόγω της πολύ συχνής χρήσης του α' πληθυντικού (π.χ. *Θέλουμε πράγματι να το κάνουμε αυτό;*) με στόχο την ανάπτυξη οικειότητας ανάμεσα στον ομιλητή και τους ακροατές. Επίσης, και στα τρία κείμενα υπάρχει έντονα και η χρήση β' πληθυντικού, καθώς υπάρχει αντιπαράθεση και διαφωνία μεταξύ των ομιλητών (π.χ. *Δυστυχώς, μιλάτε για πάρα πολλά θέματα, από τα οποία καταλαβαίνετε ελάχιστα.*). Μεταξύ άλλων, υπάρχουν πολλά διαφορετικά γεγονότα που αναφέρουν οι τρεις πολιτικοί, ως επιχειρήματα και πειστήρια που επιβεβαιώνουν την αλήθεια των λεγόμενών τους (π.χ. *Ο Björn Höcke...ορκίζεται στη χιλιετή Γερμανία και απαιτεί μια οικολογικά βιώσιμη πληθυσμιακή πολιτική.*). Επιπρόσθετα, έντονη είναι και η χρήση ερωταπόκρισης (π.χ. *Θέλουμε να ασχολούμαστε μονίμως με τις τρεις τοπικές ενώσεις του SPD που θέλουν να βγαίνουν στους δρόμους με συνθήματα της Pegida;*). Επιπλέον, χρησιμοποιούνται ποικίλα ρητορικά σχήματα, ιδιαίτερα από τον Römer (π.χ. *Πρέπει να διασχίσει το δάσος μια ολόκληρη μπάντα πνευστών για να υπάρξει αποτέλεσμα*). Η χρήση

αυτή εξυπηρετεί την επιχειρηματολογία του ομιλητή. Ωστόσο, πέραν των ρητορικών σχημάτων χρησιμοποιούνται μέσα πειθούς για την ενίσχυση της επιχειρηματολογίας τους και φυσικά για την επιρροή των ακροατών. Κάποια από αυτά είναι η επίκληση στο συναίσθημα, το οποίο κυριαρχεί και στα τρία κείμενα (π.χ. *Όλοι αισθανόμαστε ότι ζούμε σε καιρούς έντασης, ενθουσιασμού και έντονων συναισθημάτων*). Εδώ ο Laschet διεγείρει τα συναισθήματα των ακροατών πράγμα που ενδυναμώνει την επιχειρηματολογία του. Τέλος, μπορεί κανείς να παρατηρήσει την επίκληση στη λογική κυρίως με τεκμήρια που προέρχονται από συμβάντα της πραγματικότητας (π.χ. *Ο αντιπρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας αναφέρει ότι η προσφυγική πολιτική της συγκυβέρνησης είναι χαοτική*).

3.6. Σκοπός Κειμένου Πηγής και Στόχου

Ο σκοπός (αγγλ. aim, γερμ. Ziel) ορίζεται ως το τελικό αποτέλεσμα που επιθυμεί να επιφέρει το δρών υποκείμενο μέσω μιας δράσης (πρβ. Vermeer 1986α: 239). Σύμφωνα με τις σύγχρονες θεωρίες τις μετάφρασης ο σκοπός θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της μεταφραστικής διαδικασίας. Με βάση το σκοπό του κάθε κειμένου θα πρέπει να γίνονται και οι ανάλογες μεταφραστικές επιλογές.

Σκοπός των τριών γερμανικών κειμένων είναι να πείσουν τους βουλευτές ως προς τον κίνδυνο που διατρέχει η γερμανική πολιτική σκηνή από τους λαϊκιστές του AfD. Ο κάθε ομιλητής προσπαθεί ξεχωριστά να αποδώσει ευθύνες στα αντίπαλα πολιτικά κόμματα, ενώ ο προβληματισμός περί ακροδεξιού λαϊκισμού παραμένει κοινός. Αντίστοιχα και στα μεταφράσματα αποδίδεται αυτή η ανησυχία και η έντονη αντιπαράθεση, κρατώντας το υφολογικό πλαίσιο του κάθε ομιλητή. Ο κάθε ομιλητής είναι μία ξεχωριστή προσωπικότητα, με διαφορετικές πολιτικές πεποιθήσεις και τρόπο έκφρασης από τους υπόλοιπους. Τα μεταφράσματα αποδίδονται με γνώμονα τη διαφορετική προσέγγιση του κάθε ομιλητή και τη φύση του κόμματος που εκπροσωπούν. Όπως και το πρωτότυπο κείμενο, έτσι και το μετάφρασμα έχει στόχο την ανάδειξη του έντονου προβλήματος του ακροδεξιού λαϊκισμού στη Γερμανία και την ενημέρωση/πληροφόρηση του ελληνικού κοινού για τις προτάσεις αντιμετώπισής του από ομιλητές τριών διαφορετικών κομμάτων.

3.7. Πακέτο Μεταφραστικών Οδηγιών

Ο μεταφραστής πρέπει να συγκρίνει το κείμενο-πηγή με τα χαρακτηριστικά του κειμένου-στόχου, όπως αυτά ορίζονται από το *πακέτο μεταφραστικών οδηγιών* (Nord 2014). Λόγος για τις κειμενικές λειτουργίες έχει γίνει στην παράγραφο 3.3. Οι παραλήπτες του κειμένου-στόχου είναι οι Έλληνες αναγνώστες, οι οποίοι επιθυμούν να ενημερωθούν για τον δεξιό λαϊκισμό στη Γερμανία. Εδώ υπάρχει και η ειδοποιός διαφορά σε σχέση με τους παραλήπτες του κειμένου-πηγή, οι οποίοι είναι βουλευτές του Κοινοβουλίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας. Ανεξαιρέτως δε του παραλήπτη, το νόημα και το ύφος έχουν διατηρηθεί καθώς πρόκειται για πολιτικές ομιλίες. Όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, ο χώρος που διεξάγονται οι ομιλίες του κειμένου-πηγή είναι τα έδρανα του Κοινοβουλίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας και ο χρόνος είναι η 28^η Ιανουαρίου 2016. Καθώς πρόκειται για συνεδρίαση του Κοινοβουλίου, ο χρόνος μπορεί να οριστεί με ακρίβεια. Το μέσο που χρησιμοποιείται στα γερμανικά κείμενα είναι μονόγλωσσες, προετοιμασμένες πολιτικές ομιλίες. Τέλος, όπως έχει αναφερθεί και κατά τη διάρκεια του σχολιασμού αυτού, κίνητρο και αιτία των συγκεκριμένων πολιτικών ομιλιών αποτελεί η ραγδαία αύξηση του ακροδεξιού λαϊκισμού στην γερμανική πολιτική σκηνή και η αναγκαιότητα αντιμετώπισής του.

3.8. Μεταφραστικά Προβλήματα και Επίλυση

Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας, υπήρξαν αρκετά μεταφραστικά προβλήματα τα οποία έρχονταν επίλυσης. Τα μεταφραστικά προβλήματα έχουν χωριστεί σε δύο κατηγορίες. Στα γλωσσικά, τα οποία με τη σειρά τους χωρίστηκαν σε υποενότητες (Διεθνισμοί, Ορολογία, Σύνθετες Λέξεις, Τοπωνύμια/Κύρια Ονόματα, Συντομογραφίες) και στα ρητορικά σχήματα που εντοπίστηκαν στα τρία κείμενα (Μακροπερίοδος Λόγος, Ρητορικές Ερωτήσεις, Μεταφορά, Ασύνδετο Σχήμα). Τα συγκεκριμένα προβλήματα προέκυψαν από την ίδια τη φύση του κειμενικού είδους. Η γερμανική και ελληνική γλώσσα είναι εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους. Επίσης, ο πολιτικός λόγος περιλαμβάνει ποικίλα εκφραστικά μέσα πράγμα που κάνει την επίλυση των συγκεκριμένων προβλημάτων απαραίτητη, ώστε να υπάρχει μία άρτια απόδοση στη γλώσσα-στόχος.

3.9. Γλωσσικά Χαρακτηριστικά

3.9.1. Διεθνισμοί

Σύμφωνα με τον Κελάνδρια οι διεθνισμοί είναι η πρώτη κατηγορία δημιουργίας ορολογίας (2007: 82). Όπως είναι φυσικό, λόγω της παγκοσμιοποίησης, οι διεθνισμοί είναι πλέον ένα συνηθισμένο φαινόμενο στην πολιτική και όχι μόνο. Μέσα στα τρία κείμενα υπάρχουν διεθνισμοί, μολονότι δεν συνηθίζεται ιδιαίτερα στη γερμανική πολιτική γλώσσα. Συναντάμε τους όρους *Krise*, *Facebookseiten*, *TV-Duell*, *Talk Show* κ.α. Η ταχεία διάδοση της γνώσης στη σημερινή εποχή φέρνει σε επαφή διαφορετικές μεταξύ τους γλωσσικές, επιστημονικές ή μη κοινότητες και δημιουργεί την ανάγκη εξεύρεσης νέου λεξιλογίου για την κοινότητα-στόχος, το οποίο θα κάνει δυνατή την επικοινωνία μεταξύ δύο διαφορετικών γλωσσικών κοινοτήτων (Sager 1990:81). Η λέξη ντιμπέιτ έχει ενσωματωθεί ήδη στην ελληνική γλώσσα, καθώς υπήρξε η ανάγκη ενός νέου όρου που περιγράφει την ζωντανή αναμετάδοση αντιπαράθεσης πολιτικών αντιπάλων. Όπως και στα ελληνικά, έτσι και στα γερμανικά βλέπουμε τον όρο *Debatte*. Έτσι, λοιπόν, παρατηρούμε ένα παράδειγμα άμεσου δανείου από την αγγλική γλώσσα με στόχο την περιγραφή μίας πολύ συγκεκριμένης κατάστασης. Τέλος, ο νεολογισμός που χρησιμοποιείται κατ' επανάληψη στα πολιτικά κείμενα, είναι η λέξη *Talk Shows*. Ο όρος αυτός έχει διατηρηθεί αυτούσιος και στην ελληνική απόδοση καθώς έχει καθιερωθεί στην καθημερινή ομιλία και των φυσικών ομιλητών της γλώσσας.

3.9.2. Ορολογία

Σύμφωνα με την Cabré (στο Packeiser, 2009:55) «Ένας όρος είναι μια μονάδα με παρόμοια γλωσσικά χαρακτηριστικά που χρησιμοποιούνται σε έναν ειδικό τομέα. Από γλωσσικής άποψης, μια λέξη είναι μια μονάδα που χαρακτηρίζεται από την κατοχή μιας φωνητικής μορφής, μιας απλής ή σύμπλοκης μορφολογικής δομής, γραμματικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, και μιας έννοιας που περιγράφει την κατηγορία στην οποία ένα συγκεκριμένο αντικείμενο ανήκει. Ένας όρος είναι επίσης μια μονάδα που παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά.» Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας έχουμε συναντήσει ορολογία ανάλογη μίας πολιτικής ομιλίας. Ένας τρόπος για την ορθή απόδοση των όρων είναι να ληφθεί υπόψιν το είδος του κειμένου καθώς και ο σκοπός που έχει ο πομπός. Άλλη μέθοδος είναι η «ανταπόκριση» που θα βρει ο όρος μέσα στο συγκεκριμένο, δηλαδή κατά πόσο ο ίδιος είναι ακριβής και συνάδει με τις συνθήκες της ειδικής επικοινωνίας. (Κελάνδριας 2007).

Μερικά παραδείγματα ειδικών όρων είναι οι λέξεις: *Rechtspopulisten*, *Parlamentarier*, *Demokraten* και *Fraktionsvorsitzende* που έχουν αποδοθεί στα ελληνικά ως *Δεξιοί Λαϊκιστές*, *βουλευτές*, *Δημοκρατών* και *επικεφαλής της ομάδας* αντιστοίχως. Υπάρχει, επίσης, ποικιλία όρων που προέρχονται από την αγγλική γλώσσα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

3.9.3. Σύνθετες λέξεις

Οι σύνθετες λέξεις έπονται χρονολογικά των απλών λεξημάτων και είναι ενδεικτικές της εξέλιξης της επιστήμης ή της τεχνικής και της εξειδίκευσης των διάφορων τομέων (Κελάνδριας 2003:27). Στα γερμανικά, η σύνθεση λέξεων είναι πιο εύκολη σε σχέση με άλλες λατινογενής γλώσσες (Wilss 1986). Αυτό γίνεται αμέσως κατανοητό μέσα από τα κείμενα, αλλά και γενικότερα μέσα από την γερμανική γλώσσα. Στα κείμενα υπάρχει πληθώρα σύνθετων λέξεων που εξυπηρετούν την μονολεκτική απόδοση ενός νοήματος. Στα ελληνικά συνήθως, οι σύνθετες αυτές λέξεις αποδίδονται περιφραστικά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα που το αποδεικνύουν μέσα στο κείμενο είναι: *Rechtspopulismus*, *problemlösungsfähigen*, *Flüchtlingskrise*, *rasstheoretische* κ.α. Αντιστοίχως οι όροι αυτοί μεταφράζονται ως *δεξιός λαϊκισμός*, *ικανές να επιλύσουν πολλά προβλήματα*, *προσφυγική κρίση* και *φυλετικές θεωρίες*. Είναι χαρακτηριστική η διαφορά ανάμεσα στις δύο γλώσσες. Η πολυπλοκότητα των νέων εννοιών έπαιξε μεγάλο ρόλο στον σχηματισμό σύνθετων λέξεων. Αντιθέτως, η ελληνική γλώσσα ως μία περιφραστική γλώσσα αποδίδει σπανιότερα τις έννοιες αυτές με σύνθετες λέξεις. Η ευελιξία της γερμανικής γλώσσας να σχηματίζει πολυσύνθετες λέξεις δεν απαντάνται στην ελληνική. Σίγουρα παράγονται σύνθετες λέξεις και σε αυτήν, αλλά το εύρος της σύνθεσης περιορίζεται στην προσθήκη προθεμάτων σε ρήματα, επίθετα και ουσιαστικά μόνο ενός συνθετικού, κυρίως προθεματικού χαρακτήρα. Έτσι, λοιπόν, η μονολεκτική απόδοση μίας σύνθετης λέξης στα ελληνικά είναι σχεδόν ανέφικτη.

3.9.4. Τοπωνύμια/Κύρια Ονόματα

Οι αναφορές σε τοπωνύμια και κύρια ονόματα ήταν πραγματικά πολλές. Υπάρχει μία πληθώρα αναφορών σε γεγονότα και συμβάντα τα οποία προσδιορίζονται τοπικά. Επίσης η εκτενής αναφορά σε πολιτικά και μη πρόσωπα, αποτυπώνουν την ραγδαία εναλλαγή των πολιτικών εξελίξεων. Τα τοπωνύμια μεταγράφηκαν όλα στα ελληνικά χάριν ομοιομορφίας.. Επιπρόσθετα, όλα τα ονόματα διατηρήθηκαν αυτούσια στα γερμανικά για την αποφυγή σύγχυσης στην

προφορά και την ορθογραφία. Τέλος, η διατήρηση μία κοινής γραμμής στα τοπωνύμια και τα κύρια ονόματα προσδίδουν μία συνοχή και καθιστά το κείμενο πιο αρμονικό.

3.9.5. Συντομογραφημένες Λέξεις

Η λειτουργία που εξυπηρετούν οι συντομογραφημένες λέξεις, σύμφωνα με τον Zipf, είναι η γλωσσική «οικονομία» (Zipf 1965). Τα ειδικά κείμενα απαιτούν μία ακρίβεια η οποία δεν είναι πάντα εφικτή. Επίσης οι συντομογραφημένες λέξεις εξυπηρετούν την αντικειμενικότητα, καθώς απουσιάζει η συνυποδήλωση και το συναίσθημα. Τα χαρακτηριστικά αυτά τις καθορίζουν ως άκρως επιστημονικές (Parianou/Kelandrias 2004). Επί μέρους είδη των συντομογραφημένων λέξεων αποτελούν οι συντομογραφίες, τα αρκτικόλεξα/ακρωνύμια, τα μορφολογικά αμαλγάματα και οι συντομευμένες σύνθετες λέξεις σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της κυρίας Παριανού (2004). Στην παρούσα εργασία συναντάμε τις συντομογραφίες CDU, SPD, FDP, AfD, CSU κ.α. Οι συντομογραφίες αυτές αναφέρονται σε γερμανικά πολιτικά κόμματα τα οποία ως επί τω πλείστων χρησιμοποιούνται στην συντομογραφημένη τους μορφή. Τέλος, ένα ακόμα παράδειγμα αποτελεί το ακροδεξιό πολιτικό κίνημα PEGIDA/Pegida το οποίο αποτελεί και λογοπαίγνιο.

3.10. Ρητορικά Σχήματα

3.10.1 Μακροπερίοδος Λόγος

Ο μακροπερίοδος λόγος συναντάται καθ' όλη τη διάρκεια και των τριών πολιτικών λόγων. Και οι τρεις πολιτικοί κατέχουν πολύ καλά τη γερμανική γλώσσα, πράγμα που τους επιτρέπει και στους δέκτες να αντιληφθούν με σαφήνεια τα λεγόμενά τους. Ο μακροπερίοδος λόγος δημιουργεί ένα αυστηρό και επίσημο ύφος. Λόγω αυτού χρησιμοποιείται ανά διαστήματα. Με τη βοήθεια του ρητορικού σχήματος αυτού, εκφράζονται σύνθετες και περίπλοκες σκέψεις που παρουσιάζονται αναλυτικά από τους ομιλητές με στόχο να επιχειρηματολογήσουν και να γίνουν πειστικοί. Καθώς επιθυμούμε να διατηρήσουμε το ύφος των ομιλητών, διατηρήσαμε τον μακροπερίοδο λόγο όπου αυτό ήταν εφικτό (π.χ. *Deshalb darf man in einer solchen Zeit, die keine Zeit wie sonstige Zeiten ist, keine Fehlsignale senden, keine falschen Reaktionen zeigen und nicht Wasser auf die Mühlen derer gießen, die im Land eigentlich niemand kennt*) που αποδόθηκε ως (Επομένως, σε μια τέτοια εποχή, που δεν έχει

καμία σχέση με άλλες, δεν πρέπει να δείχνουμε λάθος ενδείξεις, να αντιδρούμε λανθασμένα και να ενθαρρύνουμε εκείνους που είναι ουσιαστικά άγνωστοι στη χώρα). Τέλος, προσδίδεται έμφαση στον λόγο και το κείμενο αποκτά έναν δυναμικό και γοργό ρυθμό.

3.10.2. Ρητορικές Ερωτήσεις

Οι ρητορικές ερωτήσεις είναι ένα σχήμα λόγου που δεν έχουν στόχο την απάντηση αλλά τον προβληματισμό του ακροατή. Αυτό συμβαίνει καθώς η απάντηση είναι είτε προφανής είτε περιττή. Ο λόγος που χρησιμοποιείται συστηματικά σε πολιτικούς λόγους, είναι η ενδυνάμωση της επιχειρηματολογίας και η επισήμανση μίας κατάστασης. Στο κείμενο του Lindner συναντάμε τη ρητορική ερώτηση (*Wollen wir uns auf Dauer mit den drei SPD-Ortsvereinen beschäftigen, die mit Pegida-Parolen auf der Straße unterwegs sein wollen?*) (Θέλουμε να ασχολούμαστε μονίμως με τις τρεις τοπικές ενώσεις του SPD που θέλουν να βγαίνουν στους δρόμους με συνθήματα της Pegida;) Με αυτόν τον τρόπο ο κύριος Lindner καταφέρνει να κινήσει την προσοχή των ακροατών και κυρίως να επιχειρηματολογήσει για την ορθότητα των λεγόμενων του. Η απάντηση είναι αυτονόητη και ταυτόχρονα προβληματίζει τους βουλευτές. Με αυτόν τον τρόπο λειτουργούν όλες οι ρητορικές ερωτήσεις στον πολιτικό λόγο. Στη μεταφραστική διαδικασία, φροντίσαμε να διατηρήσουμε τη ρητορική ερώτηση, έτσι ώστε οι δέκτες του κειμένου-στόχος να κατανοήσουν απόλυτα το ύφος του προέδρου του FDP.

3.10.3. Μεταφορά

Η μεταφορά είναι σχήμα λόγου το οποίο «μεταφέρει» την ιδιότητα ενός προσώπου, ζώου ή πράγματος σε ένα άλλο, πιο εντυπωσιακό. Στον πολιτικό λόγο χρησιμοποιείται ευρέως, με στόχο τον επηρεασμό του ακροατή. Ο ομιλητής προσπαθεί να πείσει τον ακροατή για την ορθότητα των επιχειρημάτων που εκφέρει. Ο μεταφραστής είναι υποχρεωμένος να λάβει υπόψιν του τον στόχο που προσπαθεί να επιτύχει ο πομπός μέσω της μεταφοράς και να αποδώσει το ύφος και το νόημα στο κείμενο-στόχος. Αυτό θα πρέπει να γίνει βάσει του πακέτου μεταφραστικών οδηγιών και του επικοινωνιακού σκοπού του πρωτοτύπου αλλά και του μεταφράσματος (Κελάνδριας 2007). Η απόδοση των σχημάτων λόγου θα πρέπει να προσαρμόζονται πάντα στην πολιτισμική πραγματικότητα της εκάστοτε γλώσσας-στόχου. Χαρακτηριστική είναι η παροιμία του Römer (*Sie müssen schon mit einem ganzen*

Blasorchester durch den Wald ziehen, um sich selbst Mut zu machen.) η οποία αποδόθηκε στα ελληνικά ως (*Πρέπει να διασχίσει το δάσος μια ολόκληρη μπάντα πνευστών για να υπάρξει αποτέλεσμα.*) Η παροιμία διατηρήθηκε καθώς προσδίδει επαρκώς και στην ελληνική το νόημά της. Αυτό που άλλαξε είναι η φράση *um sich selbst Mut zu machen* με τη φράση *για να υπάρξει αποτέλεσμα* καθώς η αυτολεξεί μετάφραση θα προκαλούσε σύγχυση ως προς το νόημα.

3.10.4. Ασύνδετο Σχήμα

Ως ασύνδετο σχήμα ορίζεται η απλή παράθεση στοιχείων χωρισμένων με κόμμα χωρίς καμία συνδετική λέξη ανάμεσά τους. Στόχος του πομπού είναι να δώσει έμφαση και να εγείρει συναισθήματα στους δέκτες. Το κείμενο γίνεται πιο παραστατικό και ζωντανό ενώ προσδίδει μία λιτότητα στο ύφος. Παραδείγματα ασύνδετου σχήματος είναι: (*Dann haben wir einen Dienst geleistet an unserem Land und nicht, indem wir abtauchen, uns verweigern und uns verdrücken*) που αποδόθηκε ως (*Τότε υπηρετήσαμε τη χώρα μας και όχι με το να σκύψουμε το κεφάλι, να σιωπήσουμε, να κρυφτούμε*) κ.α. Καθώς το ασύνδετο σχήμα του πρωτοτύπου είναι ένα ρητορικό σχήμα που χρησιμοποιείται σκόπιμα από τον ομιλητή, διατηρήσαμε το ασύνδετο σχήμα για να μεταδοθεί το ύφος του πομπού και στους Έλληνες αναγνώστες.

4. Επίλογος

Οι πολιτικοί λόγοι ανήκουν στις ειδικές μεταφράσεις και οι περισσότεροι είναι αυξημένης δυσκολίας. Ο λόγος είναι ότι χρησιμοποιούνται πληθώρα ρητορικών σχημάτων τα οποία πολλές φορές είναι δύσκολο να μεταφραστούν. Επιπρόσθετα, τα κοινωνικοπολιτικά στοιχεία που εμπεριέχονται μέσα στα πολιτικά κείμενα είναι πολλά. Έτσι, ο μεταφραστής οφείλει να ερευνήσει τα αναφερόμενα πολιτισμικά στοιχεία του κειμένου-πηγή, έτσι ώστε να μπορέσει να ανταπεξέλθει στο δύσκολο έργο μίας αρμονικής και νοηματικά ισορροπημένης απόδοσης. Σε έναν πολιτικό λόγο το νόημα και το ύφος είναι ο ακρογωνιαίος λίθος ενός ορθού μεταφράσματος. Όταν η γλώσσα του κειμένου-πηγή είναι διαφορετική από αυτήν του κειμένου-στόχος, τότε το έργο του μεταφραστή γίνεται δυσκολότερο αλλά συνάμα πιο ενδιαφέρον. Η έρευνα των πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων στην Γερμανία ήταν άκρως ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις των ομιλητών στο θέμα του ακροδεξιού λαϊκισμού ήταν μία πρόκληση για το αποτέλεσμα του μεταφράσματος. Μέσα από αυτήν την εργασία έγινε κατανοητό πως οι ακροδεξιές πεποιθήσεις και ο λαϊκισμός δεν είναι κάτι που ανήκει στο παρελθόν, αλλά είναι μέρος της σημερινής κοινωνικής πραγματικότητας και στην Γερμανία αλλά και στην Ελλάδα. Παρ' όλα αυτά, βλέπουμε πως παρά τον κοινό στόχο των τριών πολιτικών ως προς την εξάλειψη του ακροδεξιού λαϊκισμού, οι διαφωνίες και οι αντιπαραθέσεις μεταξύ τους ήταν έντονες. Αυτό ήταν κάτι που έπρεπε να γίνει ξεκάθαρο και στα ελληνικά. Συνοψίζοντας, η εργασία αυτή αποτέλεσε για μένα μία κερδοφόρα εμπειρία ως μέλλουσα μεταφράστρια και όχι μόνο.

5. Βιβλιογραφικές Αναφορές

Πρωτογενείς Πηγές

- Plenarprotokoll. (2016). Retrieved 20 January 2021, from <https://www.landtag.nrw.de/portal/WWW/dokumentenarchiv/Dokument/MMP16-104.html>
- Laschet, A. (2016). Plenarprotokoll. Retrieved 22 January 2021, from http://www.landtag.nrw.de/portal/WWW/dokumentenarchiv/Dokument/MMP16-104.html#_Toc443059464
- Römer, N. (2016). Plenarprotokoll. Retrieved 22 January 2021, from www.landtag.nrw.de/portal/WWW/dokumentenarchiv/Dokument/MMP16-104.html#_Toc443059465
- Lindner, C. (2016). Plenarprotokoll. Retrieved 22 January 2021, from [/www.landtag.nrw.de/portal/WWW/dokumentenarchiv/Dokument/MMP16-104.html#_Toc443059466](http://www.landtag.nrw.de/portal/WWW/dokumentenarchiv/Dokument/MMP16-104.html#_Toc443059466)

Δευτερογενείς Πηγές

i. Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Apostolou-Panara, A. M. (1997). *Language change in Modern Greek: Morphological Intergration of English Loanwords*. Αθήνα: Παρουσία
- Nord, C. (2014). *Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ως στοχευμένη δραστηριότητα-Εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Δίαυλος
- Packeiser, K. (2009). *The general theory of terminology*. Frederiksberg.
- Reiss, K. (1977/1989) *Text types, translation types and translation assessment*. Chesterman (ed.)
- Reiss, Katharina & Vermeer, Hans J. (1984). *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*, Tübingen: Niemeyer
- Reiss, K. (2000) *Translation Criticism: The Potentials and Limitations*, trans. Erroll F. Rhodes. Manchester: St Jerome.
- Wilss, W. (1986) *Wortbildungstendenzen in der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen: Theoretische Grundlagen-Beschreibungs-Anwendung
- Zipf, G. K. (1965) *The Psychobiology of Language. An Introduction to Dynamic Philology*. Cambridge, Massachusetts: M.I.T. Press

ii. Ελληνική Βιβλιογραφία

- Κελάνδριας, Π. Ι. (2007) *Η Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Κελάνδριας, Π. Ι. (2003) «Τα μη γλωσσικά στοιχεία ως παράγοντες σχηματισμού και καθιέρωσης ειδικών όρων», στο Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία. Ανακοινώσεις 3ου Συνεδρίου. Αθήνα.

iii. Λεξικά

- Duden, Deutsches Universalwörterbuch, 2019
- Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. (1998). Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1988). Λεξικό της Νέας Ελληνικής. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας

6. Ιστογραφία

i. Ξενόγλωσση

- Rheinland-Pfalz, S. Ministerpräsidentin Malu Dreyer. Retrieved 20 January 2021, from www.rlp.de/de/regierung/ministerpraesidentin-malu-dreyer/
- (www.dw.com), D. (2020). PEGIDA | DW | 17.02.2020. Retrieved 20 January 2021, from www.dw.com/en/pegida/t-18171081
- (www.dw.com), D. (2016). Merkel asylum policy queried; 'chaos' says SPD | DW | 25.01.2016. Retrieved 20 January 2021, from www.dw.com/en/merkel-asylum-policy-queried-chaos-says-spd/a-19001901
- Was ist das "Dublin-Verfahren"? Retrieved 20 January 2021, from www.bundesregierung.de/breg-de/service/was-ist-das-dublin-verfahren--512046
- Lotte, Germany. (2021). Retrieved 20 January 2021, from www.en.wikipedia.org/wiki/Lotte,_Germany
- Große Koalition. Retrieved 20 January 2021, from www.de.wikipedia.org/wiki/Gro%C3%9Fe_Koalition
- Jörg Diehl, D. (2016). Kölner Silvesternacht: Ernüchternde Bilanz der Justiz. Retrieved 20 January 2021, from www.spiegel.de/panorama/justiz/koelner-silvesternacht-ernuechternde-bilanz-der-justiz-a-1257182.html

ii. Ελληνική

- Πρώτη δίκη στη Γερμανία για τις σεξουαλικές επιθέσεις σε βάρος γυναικών την Πρωτοχρονιά. (2016). Retrieved 20 January 2021, from www.cnn.gr/kosmos/story/28427/proti-diki-sti-germania-gia-tis-sexoyalikes-epitheseis-se-varos-gynaikon-tin-protoxronia
- (www.dw.com) D. (2016). Υπερψηφίστηκε το νέο νομοθετικό πακέτο για το άσυλο | DW | 25.02.2016. Retrieved 20 January 2021, from <https://www.dw.com/el/υπερψηφίστηκε-το-νέο-νομοθετικό-πακέτο-για-το-άσυλο/a-19072747>
- Τα κειμενικά είδη. (2020). Retrieved 21 September 2020, from www.filologikos-istotopos.gr/wp-content/uploads/2016/02/Τα-κειμενικά-είδη-Κατσιμάρδος.pdf
- Χρυσολώρας, Ν. (2009). Λαϊκισμός «και άλλα Δαιμόνια». Retrieved 20 January 2021, from www.web.archive.org/web/20110722063639/http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_columns_2_12/07/2009_321942
- Τσολάκη, Μ., & Τσολάκη, Μ. Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου: Σύνδεση προτάσεων(ασύνδετο, παρατακτική, υποτακτική σύνδεση, μακροπερίοδος-μικροπερίοδος λόγος). Retrieved 20 January 2021, from www.filologikos-istotopos.gr/2016/02/16/neoelliniki-glossa-g-lykeioly-syndesi-protaseon-asyndeto-parataktiki-ygotaktiki-syndesi-makroperiodos-mikroperiodos-logos/
- 2.1.4 Επιχειρηματολογία. Retrieved 22 January 2021, www.greek-language.gr/greekLang/studies/discourse/2_1_4/index.html
- Δομικές διαφορές μεταξύ ελληνικής και γερμανικής γλώσσας. Retrieved 22 January 2021, from https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/2571/6/05_chapter_04.pdf